

Pasidairius po Kanadą

Kanados Taikos Kongreso Vykdančioji Taryba savo susirinkime, kuriame dalyvavo ir svečių, pirmininkaujant Dr. Endicott, priėmė rezoliuciją, raginančią vyriausybę pripažinti Kiniją ir tokiu būdu sutvirtinti taikos šansus.

Kongresas taipgi nutarė tęsti darbą už taikų išsprendimą visų tarptautinių problemų, už uždraudimą atominių ginklų, už taikų apvietimą Vokietijos, už praplėtimą tarptautinės prekybos, kas esą labai svarbu dėl taikos sustiprinimo.

Steel Co. of Canada ir jos darbininkų unija galų gale susitarė ir streiko nebebus.

Kompanija sutiko pridėti dar du centus virš konsiliacijų tarybos rekomendacijos, o unija nusileido truputį.

Darbininkų algos bus pakeltos 7 centais į valandą.

Tie žmonės, kurie sako, kad "viskas bus gerai, nėra reikalo nervuotis dėl nedarbo", turėtų įsidėmėti sekančius faktus:

Kaip raportuoja spauda, plieno gamyba Kanadoje per pirmą pusmetį buvo 25 procentais mažesnė, negu tuo laiku pernai.

Automobilių išsiuntimas iš įmonių birželio mėnesį nupuolė 40 procentų, palyginus su tuo mėnesiu pernai.

Pervežimai gelžkeliais liepos mėnesį nupuolė 13.3 procento.

Išvežimas plieno per pirmą pusmetį nupuolė 28 procentais, o jo sunaudojimas namie nupuolė 40 procentų.

Kviečių sandėliuose, išskyrus Newfoundlandą, pradžioje rugpiūčio buvo 876,800,000 bušelių arba 5 procentais

daugiau, negu 1943 metais, kada kivečių perviršius buvo didžiausias.

Nuo 1944 iki 1953 metų perviršius niekad nesiekė daugiau 324,800,000 bušelių.

Eksportas kviečių ir milietų nupuolė 130,000,000 bušelių, palyginus su pernai metais.

Biznių bankrutavimas per procentais.

Bet tuo pat laiku 52 kompanijos imant bendrai turėjo pelno 6 procentais daugiau. Kai kurių pelnas buvo 140 procentų didesnis.

Saskatchewanos premjeras Douglas sako, kad jis pritaria, kad provincija pasiųstų prekybinę delegaciją iš seimelio narių ir biznierių į Tarybų Sąjungą ir Kiniją.

Girdi, anksčiau ar vėliau, vistiek reiks susigerinti ir plėsti prekybą. Nusibosia šnairuoti.

Kanadoje, pagal valstybinius samdos biurus, yra 263,514 bedarbių arba 8.8 procento tų darbininkų, kuriuos apima National Employment Service.

Tuo tarpu yra 2,000,000 darbininkų, kurių neapima NES. Kiek bedarbių yra iš šitų 2,000,000 darbininkų?

Šiomet Kanados Nacionalinę Parodą lanko daugiau žmonių. Manoma, kad gali pasiekti 3,000,000 skaitlinę per dvi savaites.

Tą paaiškina tur būt tas, kad Toronte ir apylinkėje gyvena daugiau žmonių, taipgi nemažai bedarbių, kurie turi daugiau laiko. Nemažai yra ir tokių, kurie pirmu sykiu mato tokią parodą.

Kanadietis

Claude Jodoin, naujas Trades and Labor Kongreso prezidentas, išrinktas konvencijoje, kuri įvyko Regina mieste. Kongresui priklauso 600,000 unijistų.

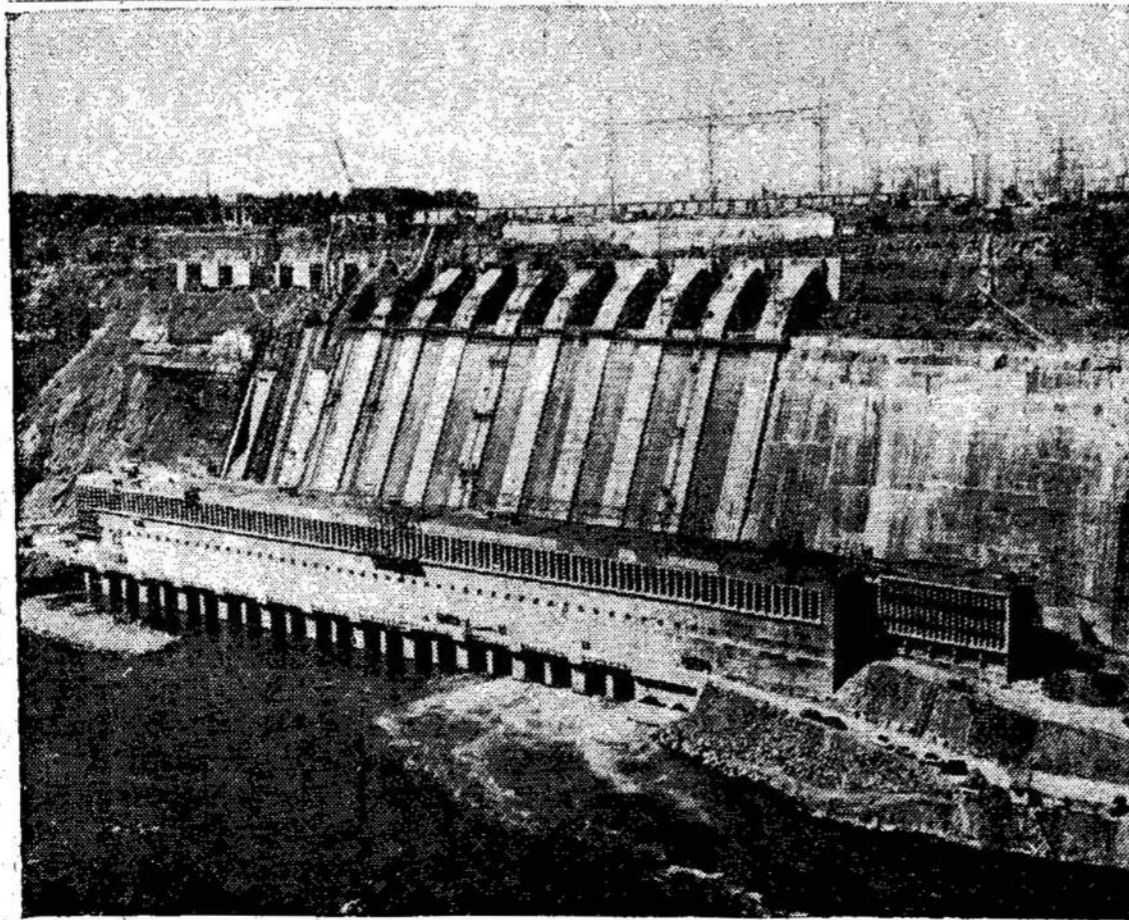
Nuo Redakcijos

Iš Šalies Žiūrinciam, Winnipeg, Man.: Kandidatu gali būti statomas ir nepriklausantis tai partijai asmuo. Kita, asmuo, atsisakydamas aiškinti, ar jis priklauso kam ar ne, niekam nenusižengia. Tikrumoje jis atsako marktiškiems politikieriams, kad ne jų reikalas kas kam priklauso. Tad dėl to neverta peikti žmogaus, kokių pažiūrų jis būtų.

KINJA ISTRAUKS SEPTYNIAS DIVIZIJAS

TOKIJO. — Peipingo radijas pranešė, kad Kinija keičia savaitę bėgyje ištrauks iš Korėjos 7 divizijas.

Kiniečių divizija susidedanti iš 6,000 - 8,000 vyrų.

Nauja hidroelektrinė Queenstone, prie Niagaros, kuri duos 1,828,000 arklių jėgos.

Elektrinė atidaryta rugpiūčio 30 dieną. Ji pilnai veiks tik 1956 metais. Vanduo

šią elektrinę ateina iš Niagaros tuneliu, prasidedančiu už miesto.

Gera Proga Įsigyti Šias Naudingas ir Įdomias Knygas

MOTINA. Parašė Maksimas Gorkis. Viena iš įdomiausių apysakų. 500 puslapių. Kietais viršeliais. Kaina \$1.50.

PO AUDROS. Parašė J. Dovydaitis. Nepaprastai įdomus romanas iš pokarinių metų gyvenimo Lietuvoje. 312 puslapių. Kaina \$1.50.

POPIEZIAI IR LIETUVIŲ TAUTA. Parašė prof. Povilas Pakarklis. Knygoje išdėstoma: Popiežių vaidmuo; jų žygiai; lietuvių kova prieš kryžiuočius. Knyga turi 255 puslapius. Kaina \$1.50.

GAMTA IR ŽMONES. Parašė M. Ilinas. Labai aiškiai išdėsto gamtą ir kaip žmonės ją pasikinkė savo naudai. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

VIDURAMZIŲ ISTORIJA. Redagavo prof. E. A. Kosminskis. 304 puslapiai. Kaina \$1.00.

ŽMOGUS IR MAŠINA. Sutaisė Jonas Kaškaitis. Knyga gausiai iliustruota, suteikia davinį apie technikos išvystymą ir to reikšmę žmonijai. Kaina \$1.00.

ALIEJUS. Parašė Upton Sinclair. Tai vienas iš įdomiausių jo romanų. 800 puslapių. Kietais viršais. Kaina \$2.00.

AMERIKOS DEMOKRATIJOS STEIGEJAI. Parašė visa eilė autorių. Sužinok, kas buvo Washingtonas, Thomas Jeffersonas, Lincolnas, Tadas Kosčiuško, Pulaski ir kiti žymūs žmonės. 364 puslapiai. Kaina \$1.00.

PETRO CVIRKOS APYSAKOS. Aprašoma nuo baudžiamos iki šių dienų svarbiausi įvykiai. Knyga turi 300 puslapių. Kaina \$1.50.

TARYBŲ GALYBĖ. Parašė Kanterburio dekanas Dr. H. Johnson. Knyga parašyta karo laiku apie tarybinę tvarką. 224 puslapių. Kaina 75 centai.

Ljūdoviko Bonaparto Briumerio Aštuonioliktoji ir Namiis Karas Prancūzijoje. Kietais apdarais, 360 puslapių. Kaina \$1.50. Parašė Karolis Marksas.

POVILAS JURKA. Parašė R. Mizara. Apysaka iš Amerikos žmonių bei Amerikoje gyvenančių lietuvių gyvenimo. 318 puslapių. Kaina \$1.00.

SENO VINCO RAŠTAI. Telpa 10 apysakų iš Amerikos žmonių gyvenimo. 450 puslapių. Kietais viršais. Kaina \$1.50.

Kaip ir Senatvėje Būti Jaunam. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudinga knyga sveikatos klausimu, ypatinai dėl senesnio amžiaus žmonių. Kaina 65 ct.

Lietuvių Tautos Atbudimo Pionieriai. Parašė Dr. A. Petrika apie veiklą Dr. Kudirkos, P. Višinskio, Petkevičiūtės, J. Biliūno, Žemaitės, Lazdynų Pelėdos, Šatrijos Raganos. Knyga svarbi, su paveikslais. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

ŪKANOS. Parašė M. Rasoda-Mizara. Apysaka iš Amerikos lietuvių gyvenimo. 342 puslapių. Kaina \$1.00.

PAVASARIO GODOS. Eilių rinkinys. Parašė vienas iš buvusių žymiausių Amerikos lietuvių poetų Stasys Jasilionis. Joje telpa apie 300 eilių bei dainų. 256 puslapių. Kaina \$1.00.

Argentina ir Ten Gyvenanti Lietuvis. Parašė R. Mizara, kuris gyveno Pietų Amerikoje. Knygoje rasite informacijų ir apie kitas Pietų Amerikos šalis. 190 puslapių. Kaina \$1.00.

Pirmoji Lietuvos Sovietų Valdžia. Parašė V. Mickevičius-Kapsukas. Knygoje aprašoma 1918-1919 metų Lietuvos žmonių kovos už laisvę. Su paveikslais. 240 puslapių. Kaina \$1.00.

PRISIKELUSI LIETUVA. Parašė A. Bimba, kuris lankėsi po karo Lietuvoje. Knyga 222 puslapių. Kaina \$1.00.

Keltas į Naują Gyvenimą. Parašė A. Bimba. Faktai apie Amerikos žmonių gyvenimą. 224 puslapių. Kaina \$1.00.

SAULETOJ ISPANIJOS. Parašė Edvardas Zdanaukas. Jo atsiminimai iš karo su Franko fašistais, 156 puslapių. Kaina 50 centų.

Su užsakymu prašome prisųsti ir mokėti. Persiuntimą mes apmokame.

LLD Kanados Veikiantis Komitetas
P. O. Sta. C, Box 1007 Toronto 8, Ont.

Zemaičių ryje yra ne kuriame telk daug mažų tie ežerai ju džiulį ežerą. prasigrauzū šis didžiulis suskilo atsk

Zemaičių nėtas dūbu lygiai susiki našoms. Tą tys aukštiej

— Medvėga pačių Girg vo aukščių

čia Medvėg jūros lygio vėgalis stūk

ry nuo Var kalno, žiūro paprastai

Netoli Med lies, Aukų Giedrių die

13 miesteli tolimųjų ež

kiasi platū kolūkiečių lumoje m

kalnas, kur metry į šia lio ir už jį mesnis.

Medvėga garsios sav apylinkė,

dinama, se Medininkų mano, kad

vadinami š Tikrovėje niai — dv

vietės, kur upelis. Tik baigoje Me bendras vi

Varniai. Senųjų I kė buvusi

tankiai gy Medininkai maičių cen

rintas. Pač se būta ir vo glaudži

galis. Tre kės pilis Paršpiliu

duta, Tver namos ir senojoje M je.

Apie ta Varniai se svarbus k

ginis cent iš gausybė lių: Varn

Varniai — niai — La Jonapilė,

Varniai — Senovėj sunkių ko vieta. Že nuo kryž

Pasidairius po Kanadą

Kanados Taikos Kongreso Vykdančioji Taryba savo susirinkime, kuriame dalyvavo ir svečių, pirmininkaujant Dr. Endicott, priėmė rezoliuciją, raginančią vyriausybę pripažinti Kiniją ir tokiu būdu sutvirtinti taikos šansus. Kongresas taipgi nutarė tęsti darbą už taikų išsprendimą visų tarptautinių problemų, už uždraudimą atominių ginklų, už taikų apvienijimą Vokietijos, už praplėtimą tarptautinės prekybos, kas esą labai svarbu dėl taikos sustiprinimo.

Steel Co. of Canada ir jos darbininkų unija galų gale susitarė ir streiko nebebus. Kompanija sutiko pridėti dar du centus virš konsiliacijų tarybos rekomendacijos, o unija nusileido truputį. Darbininkų algos bus pakeltos 7 centais į valandą.

Tie žmonės, kurie sako, kad "viskas bus gerai, nėra reikalo nervuotis dėl nedarbo", turėtų įsidėmėti sekančius faktus:

Kaip raportuoja spąuda, plieno gamyba Kanadoje per pirmą pusmetį buvo 25 procentais mažesnė, negu tuo laiku pernai.

Automobilių išsiuntimas iš įmonių birželio mėnesį nupuolė 40 procentų, palyginus su tuo mėnesiu pernai.

Pervežimai gelžkeliais liepos mėnesį nupuolė 13.3 procento.

Išvežimas plieno per pirmą pusmetį nupuolė 28 procentais, o jo sunaudojimas namie nupuolė 40 procentų.

Kviečių sandėliuose, išskyrus Newfoundlandą, pradžioje rugpiūčio buvo 876,800,000 bušelių arba 5 procentais

daugiau, negu 1943 metais, kada kivečių perviršius buvo didžiausias.

Nuo 1944 iki 1953 metų perviršius niekad nesiekė daugiau 324,800,000 bušelių.

Eksportas kviečių ir miltų nupuolė 130,000,000 bušelių, palyginus su pernai metais.

Biznių bankrutavimas per procentais.

Bet tuo pat laiku 52 kompanijos imant bendrai turėjo pelno 6 procentais daugiau. Kai kurių pelnas buvo 140 procentų didesnis.

Saskatchewanos premjeras Douglas sako, kad jis pritaria, kad provincija pasiųstų prekybinę delegaciją iš seimelio narių ir biznierių į Tarybų Sąjungą ir Kiniją.

Girdi, anksčiau ar vėliau, vistiek reiks susigerinti ir plėsti prekybą. Nusibosia šnairuoti.

Kanadoje, pagal valstybinius samdos biurus, yra 263,514 bedarbių arba 8.8 procento tų darbininkų, kuriuos apima National Employment Service.

Tuo tarpu yra 2,000,000 darbininkų, kurių neapima NES. Kiek bedarbių yra iš šitų 2,000,000 darbininkų?

Šiomet Kanados Nacionalinę Parodą lanko daugiau žmonių. Manoma, kad gali pasiekti 3,000,000 skaitlinę per dvi savaites.

Tą paaiškina tur būt tas, kad Toronte ir apylinkėje gyvena daugiau žmonių, taipgi nemažai bedarbių, kurie turi daugiau laiko. Nemažai yra ir tokių, kurie pirmu sykiu mato tokią parodą.

Kanadietis

Claude Jodoin, naujas Trades and Labor Kongreso prezidentas, išrinktas konvencijoje, kuri įvyko Regina mieste. Kongresui priklauso 600,000 unijistų.

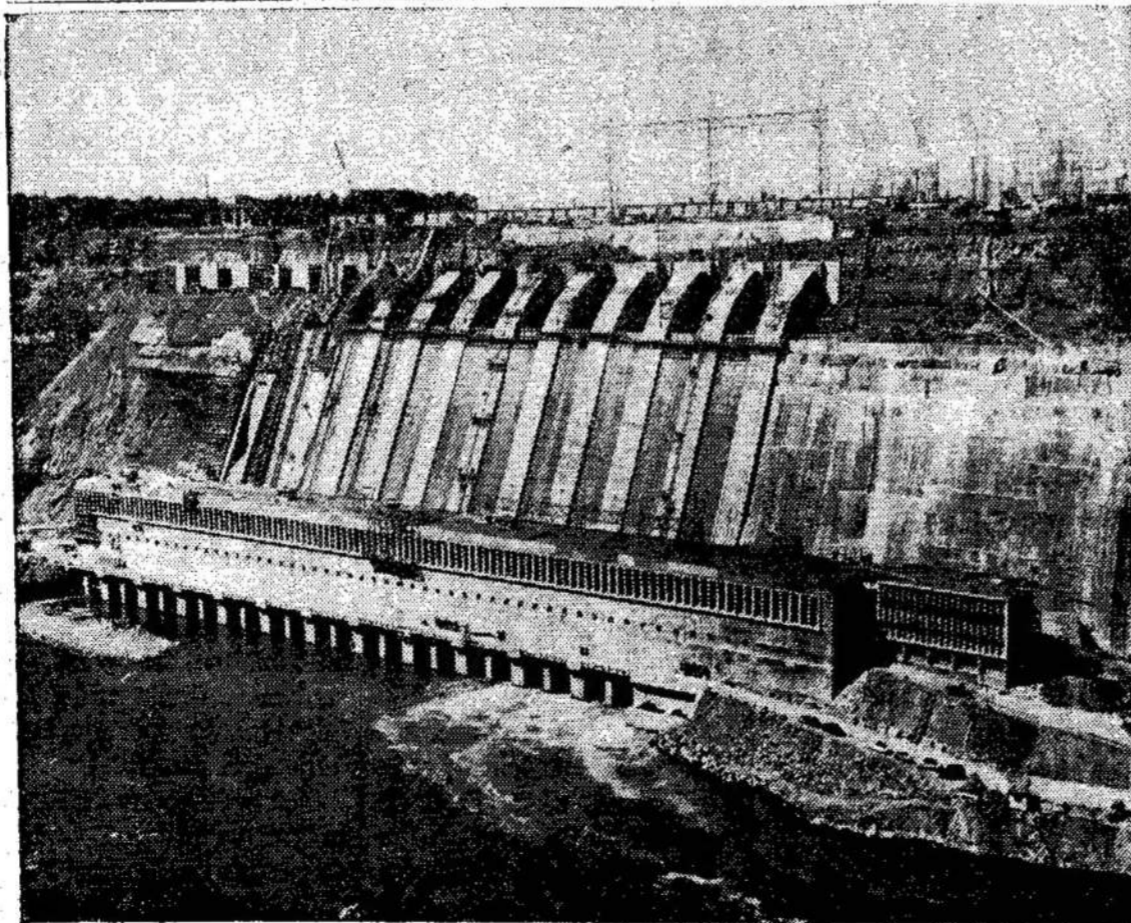
Nuo Redakcijos

Iš Šalies Žiūrinciam, Winnipeg, Man.: Kandidatu gali būti statomas ir nepriklausantis tai partijai asmuo. Kita, asmuo, atsisakydamas aiškinti, ar jis priklauso kam ar ne, niekam nenusižengia. Tikrumoje jis atsako marktiškiems politikieriams, kad ne jų reikalas kas kam priklauso. Tad dėl to neverta peikti žmogaus, kokių pažiūrų jis būtų.

KINJA ISTRAUKS SEPTYNIAS DIVIZIJAS

TOKIJO. — Peipingo radijas pranešė, kad Kinija kelis savaites bėgyje ištrauks iš Korėjos 7 divizijas.

Kiniečių divizija susidedanti iš 6,000 - 8,000 vyrų.

Nauja hidroelektrinė Queenstone, prie Niagaros, kuri duos 1,828,000 arklių jėgos.

Elektrinė atidaryta rugpiūčio 30 dieną. Ji pilnai veiks tik 1956 metais. Vanduo

šią elektrinę ateina iš Niagaros tuneliu, prasidedančiu už miesto.

Gera Proga Įsigyti Šias Naudingas ir Įdomias Knygas

MOTINA. Parašė Maksimas Gorkis. Viena iš įdomiausių apysakų. 500 puslapių. Kietais viršeliais. Kaina \$1.50.

PO AUDROS. Parašė J. Dovydaitis. Nepaprastai įdomus romanas iš pokarinių metų gyvenimo Lietuvoje. 312 puslapių. Kaina \$1.50.

POPIEZIAI IR LIETUVIŲ TAUTA. Parašė prof. Povilas Pakarklis. Knygoje išdėstoma: Popiežių vaidmuo; jų žygiai; lietuvių kova prieš kryžiuočius. Knyga turi 255 puslapius. Kaina \$1.50.

GAMTA IR ŽMONĖS. Parašė M. Ilinas. Labai aiškiai išdėsto gamtą ir kaip žmonės ją pasikinkė savo naudai. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

VIDURAMZIŲ ISTORIJA. Redagavo prof. E. A. Kosminskis. 304 puslapiai. Kaina \$1.00.

ŽMOGUS IR MAŠINA. Sutaisė Jonas Kaškaitis. Knyga gausiai iliustruota, suteikia davinį apie technikos išvystymą ir to reikšmę žmonijai. Kaina \$1.00.

ALIEJUS. Parašė Upton Sinclair. Tai vienas iš įdomiausių jo romanų. 800 puslapių. Kietais viršeliais. Kaina \$2.00.

AMERIKOS DEMOKRATIJOS STEIGĖJAI. Parašė visa eilė autorių. Suzinok, kas buvo Washingtonas, Thomas Jeffersonas, Lincolnas, Tadas Kosciūško, Pulaski ir kiti žymūs žmonės. 364 puslapiai. Kaina \$1.00.

PETRO CVIRKOS APYSAKOS. Aprašoma nuo baudžiamos iki šių dienų svarbiausi įvykiai. Knyga turi 300 puslapių. Kaina \$1.50.

TARYBŲ GALYBĖ. Parašė Kanterburio dekanas Dr. H. Johnson. Knyga parašyta karo laiku apie tarybinę tvarką. 224 puslapiai. Kaina 75 centai.

Liudviko Bonaparto Briumerio Aštuonioliktoji ir Naminis Karas Prancūzijoje. Kietais apdarais, 360 puslapių. Kaina \$1.50. Parašė Karolis Marksas.

POVILAS JURKA. Parašė R. Mizara. Apysaka iš Amerikos žmonių bei Amerikoje gyvenančių lietuvių gyvenimo. 318 puslapių. Kaina \$1.00.

SENO VINCO RASTAL. Telpa 10 apysakų iš Amerikos žmonių gyvenimo. 450 puslapių. Kietais viršeliais. Kaina \$1.50.

Kaip ir Senatvėje Būti Jaunam. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudinga knyga sveikatos klausimu, ypatinai dėl senesnio amžiaus žmonių. Kaina 65 ct.

Lietuvių Tautos Atbudimo Pionieriai. Parašė Dr. A. Petrika apie veiklą Dr. Kudirkos, P. Višinskio, Petkevičiūtės, J. Biliūno, Žemaitės, Lazdynų Pelėdos, Šatrijos Raganos. Knyga svarbi, su paveikslais. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

UKANOS. Parašė M. Rasoda-Mizara. Apysaka iš Amerikos lietuvių gyvenimo. 342 puslapių. Kaina \$1.00.

PAVASARIO GODOS. Eilių rinkinys. Parašė vienas iš buvusių žymiausių Amerikos lietuvių poetų Stasys Jasilionis. Joje telpa apie 300 eilių bei dainų. 256 puslapių. Kaina \$1.00.

Argentina ir Ten Gyvenanti Lietuvis. Parašė R. Mizara, kuris gyveno Pietų Amerikoje. Knygoje rasite informacijų ir apie kitas Pietų Amerikos šalis. 190 puslapių. Kaina \$1.00.

Pirmoji Lietuvos Sovietų Valdžia. Parašė V. Mickevičius-Kapsukas. Knygoje aprašoma 1918-1919 metų Lietuvos žmonių kovos už laisvę. Su paveikslais. 240 puslapių. Kaina \$1.00.

PRISIKELUSI LIETUVA. Parašė A. Bimba, kuris lankėsi po karo Lietuvoje. Knyga 222 puslapių. Kaina \$1.00.

Keltas į Naują Gyvenimą. Parašė A. Bimba. Faktai apie Amerikos žmonių gyvenimą. 224 puslapiai. Kaina \$1.00.

SAULETOJ ISPANIJOJ. Parašė Edvardas Zdanaukas. Jo atsiminimai iš karo su Franko fašistais, 156 puslapių. Kaina 50 centų.

Su užsakymu prašome prisijusti ir mokėti. Persiuntimą mes apmokame.

LLD Kanados Veikiantis Komitetas
P. O. Sta. C., Box 1007 Toronto 8, Ont.

Žemaičių ryje yra ne kuriame tel daug mažų tie ežerai ju džiulį ežerą, prasigrauz šis didžiulis suskilo atsk

Žemaičių nėtis dubu lygiai susikl našoms. Tą tys aukštie

— Medvėga pačių Girg vo aukščiu

kia Medvėg jūros lygio vėgalis stūk rų nuo Var kalno, žiūr paprastai Netoli Med lies, Aukų i Giedriū die 13 miesteli tolimųjų ež

kiai platū kolūkiečių lumoje m kalnas, kur metrų į šia lio ir už jū mesnis.

Medvėga garsios sav apylinkė, d dinamą, se Medininkų mano, kad vadinami s Tikrovėje niai — dv vietės, kur upelis. Tik baigoje Me bendras v Varniai.

Senųjų kė buvusi tankiai gy Medininkai maičių cen rintas. Pač se būta ir vo glaudži galis. Tre kės pils Paršpiliu duta, Tver namos ir senojoje M je.

Apie ta Varniai se svarbus k ginis cent iš gausyb lių: Varn Varniai — niai — La Jonapilė, Varniai — Senovėj sunkių ko vieta. Že nuo kryži

TARYBŲ LIETUVOJ

MEDVĖGALIS

Doc. St. Tarvydas

Zemaičių aukštumos viduryje yra nemažas duburys, kuriame telkšo keli didokai ir daug mažų ežerų. Senovėje tie ežerai jungėsi į vieną didžiulį ežerą. Tačiau vėliau, prasigraūžus Virvytės upei, šis didžiulis ežeras nuseko ir suskilo atskirais ežerais.

Zemaičių aukštuma ir minėtas duburys susidarė ne lygiai susiklosčius ledynų sąnašoms. Tą dauburį sušpa patys aukštieji Zemaičių kalnai — Medvėgalio, Šatrijos, Lopačių Girgždutos ir kiti. Savo aukščiu juos visus pralenkia Medvėgalis, iškilęs nuo jūros lygio 234 metrus. Medvėgalis stūkso už 14 kilometrų nuo Varnių. Užkopus ant kalno, žiūrovui atsiveria nepaprastai gražus reginys. Netoli Medvėgalio stūkso Pilies, Aukų ir Sumanų kalnai. Giedrią dieną nuo jų matyti 13 miestelių bokštai, blizga tolimųjų ežerų paviršiai, driekiasi platūs kolūkių laukai, kolūkiečių gyvenvietės, o tolimoje mėlynuoja Šatrijos kalnas, kuris yra už 35 kilometrų į šiaurę nuo Medvėgalio ir už jį yra 7 metrais žemesnis.

Medvėgalis ir jo apylinkės garsios savo praeitimi. Visa apylinkė, Beržės vardu vadinama, senovėje priklausė Medininkų pavietui. Kai kas mano, kad Medininkais buvo vadinami šių dienų Varniai. Tikrovėje Medininkai ir Varniai — dvi gretimos gyvenvietės, kurias skyrė Varhelės upelis. Tik XVI amžiaus pabaigoje Medininkus nustelbė bendras vietos pavadinimas Varniai.

Senųjų Medininkų apylinkė buvusi nemaža ir gana tankiai gyvenama, o patys Medininkai buvo žymus Zemaičių centras, labai sustiprintas. Pačiuose Medininkuose būta ir pilies, su kuria buvo glaudžiai susijęs Medvėgalis. Treigių pilis, Burbiškės pilis (senovės raštuose Paršpiliu vadinama), Girgžduta, Tverai — tai vis gyvenamos ir sustiprintos vietos senojoje Medininkų apylinkėje.

Apie tai, kad šių dienų Varniai senovėje buvo labai svarbus kultūrinis ir strateginis centras, galima spręsti iš gausybės senovinių vieškelio: Varniai — Kaltinėnai, Varniai — Pavandenė, Varniai — Laukuva, Varniai — Jonapilė, Varniai — Tverai, Varniai — Žarėnai.

Senovėje Medininkai buvo sunkių kovų su kryžiuočiais vieta. Zemaičiams apsiginti nuo kryžiuočių padėdavo ne

tik pilys, bet ir ežerai, ir pelkės, ir kalnai.

Tarp Varnių ir Laukuvos, prie Paršėzerio, yra senų laikų pilis — Paršpilis, o tarp Paršėzerio ir Lūkšto ežero driekiasi pelkė, per kurią teka Situvos upelis, jungias minėtuosius ežerus. Čia per tą pelkę eina senovės žemaičių povandeninis karo kelias — kulgrindis (žemaitiškai kulyš-akmuo). Apačioje į pelkę yra sukloti ažuolai, o ant jų sukrauti akmenys. Šis

Kauno Politechnikos Institute

Penkiuose savo fakultetuose — mechanikos, elektrotechnikos, chemijos - technologijos, hidrotechnikos ir statybos — Kauno Politechnikos institutas rengia 17-ųjų įvairių specialybių inžinierių. Ši aukštoji mokykla, kuri yra viena didžiausių respublikoje, kasmet duoda šaliai apie 350 aukštos kvalifikacijos specialistų. Be to, dešimtys jaunuolių čia mokosi, nenutraukdami darbo, vakanariame skyriuje, veikiančiame prie mechanikos fakulteto.

Institute sudarytos visos sąlygos gerai mokytis. Per penkerius metus instituto studentai turi galimybę ne tik gauti gilių teorinių žinių, bet ir įgyti gerų praktinių įgūdžių. Kiekvienas studentas, bendrai paėmus, per penkerius metus atlieka šešių mėnesių gamybinę praktiką. Kasmet apie 700 jaunuolių ir merginų važiuoja praktikuotis į stambiausius šalies pramonės centrus — Maskvą, Leningradą, Gorkį, Stalingradą, Rygą, Baku, Kuibyševą. Praktikai organizuoti ir atlikti išleidžiamai apie 600 tūkstančių rublių.

Tvirtas technines žinias studentai gauna ir mokomojoje dirbtuvėse, kuriose yra įvairių staklių, puikiai įrengtose laboratorijose.

Institute dirba didelis profesorių ir dėstytojų kolektyvas. Jų tarpe žymiausieji Lietuvos mokslininkai — profesorius Baršauskas, profesorius Kniuriūnas, 40 mokslų kandidatų.

Daug daroma ir tam, kad studentai galėtų įdomiai bei kultūringai leisti savo laisvalaikį, kad gerai būtų sutvarkyta jų buitis. Institutas turi kelis bendrabučius, valgyklą, polikliniką, poilsio namus Palangoje, kur vasarą nuvyksta daugiau kaip 300 jaunuolių ir merginų.

Šiomet į instituto pirmąjį kursą bus priimta apie 800

kulgrindis yra 2-3 metrų pločio. Tai buvo trumpiausias susisiekimas Paršpilio igulai ir apylinkės gyventojams su Medvėgaliu. Kryžiuočiai, įsibrovę iš vakarų, pirma turėdavo užimti Medininkų pilį ir tik tada galėdavo traukti į Medvėgalį. Tuo tarpu apylinkės gyventojai į Medvėgalį subėgdavo ir čia pasiruošdavo sutikti priešą. O kai grėsė pavojus Medvėgaliumi, gyventojai tuo pačiu keliu atbėgdavo į Paršpilį ir Medininkus. Tarp šios apylinkės kalvų, pelkių ir ežerų žemaičiai ne kartą sutriuškino kryžiuočių pulkus. Tose senovės žemaičių kovose už laisvę su vokiečiais grobikais nemažą vaidmenį, kaip matome, suvaidino ir Medvėgalio kalnas.

žmonių — žymiai daugiau, negu ankstesniais metais. Žymiai padidės ir inžinierių laida. Jau ateinančiais metais institutą baigs apie 600 jaunuolių ir merginų. Tokių laidų Politechnikos institutas nežinojo buržuazinės Lietuvos laikais. Senojoje Lietuvoje institutas išleido tiek specialistų, kiek Kauno Politechnikos institutas duoda šaliai per vienerius metus.

Ekskursijos į Visasąjunginę Parodą

Šiais metais Visasąjunginė žemės ūkio paroda Maskvoje veiks nuo rugpjūčio 1 d. iki lapkričio 1 d. Manoma, kad ją aplankys 6-8 milijonai darbo žmonių.

Atvykę į Maskvą, ekskursantai pirmą dieną apžiūrins svarbiausiąjį paviljoną ir savo respublikos ar zonos paviljoną. Per sekančias tris dienas jie studijuos mokslo ir priešakinės praktikos pasiekimus, o penktą, paskutinę dieną ekskursantai apžiūrins TSRS sostinės žymybes. Kai kurios ekskursantų grupės lankysis priešakinioje Pamaskvio ūkiuose, kurių pasiekimai bus demonstruojami parodos paviljonuose.

Ekskursantams aptarnauti iš Lietuvos TSR paskirta 20 grupedžių — Lietuvos žemės ūkio akademijos ketvirtosios grupės studentų. Šiais metais į parodą vyks žemės ūkio gamybos pirmūnai bei organizatoriai, kurie sėkmingiausiai vykdė darbus dabar, derliaus valymo laikotarpiu, — po du žmones iš visų respublikos kolūkių, po keturis žmones iš kiekvieno tarybinio ūkio, po septynis žmones iš kiekvienos MTS, po dešimt žmonių iš vidurinių ir aukštesniųjų žemės ūkio mokyklų ir t. t.

Pirmoji ekskursija į Visasąjunginę žemės ūkio parodą, susidedanti iš trisdešimt keturių respublikos rajonų atstovų, jau atvyko į Maskvą.

Antras Gimimas

Tiems, kurie atmena 1944 metų Vilnių, istabiais atrodo pakitimai, įvykusieji per pralinkusius 10 metų. Miestas nelyginant pergyveno antrą savo gimimą. Griuvėsių vietoje išaugo nauji puikūs namai, įrengti gražūs skverai, rekonstruotos aikštės ir gatvės, pastatyti ir ap rūpinti naujausia technika fabrikai bei gamyklos.

Kur bepažvelgsi — visur nauji gražūs pastatai, miestas skendi žalumynuose. Įrengta 16 naujų skverų, pasodinta daugiau kaip 70,000 medžių, kasmet pasodinama vidutiniškai apie pusę milijono gėlių ir dešimt tūkstančių dekoratyvinių ūkrūmų.

Žymiai pagerėjo gyventojų komunalinis aptarnavimas. Suorganizuotas reguliarus autobusų judėjimas, tiesiama troleibuso linija, mieste kursuoja daugybė taksi. Komunalinis ūkis turi buldozerių, skreperių, sniego valytuvų, automatiškus sniego krautuvus, smėlio barstytuvus, laistymo mašinų, ekskavatorių, greiderių, motorinių ristikų, savaime išsikraunančių sunkvežimių ir t. t.

Per praėjusius 10 metų Vilnius tapo stambiu pramonės centru. Buvusios smulkios, pusiau naminės gamybos pobūdžio įmonės buvo sustambintos ir mechanizuotos. „Elfos“ ir elektros skaitklių Vekiančiųjų rikiuotėn stojo gamyklos, „Lelijos“ siuvimo fabrikas, duonos gaminių kepykla, „Pergalės“ konditerijos fabrikas, šaldytuvų, pieno produktų fabrikas, dvi autoremontu gamyklos ir eilė kitų įmonių. Pramonėje dirbančių darbininkų skaičius per 10 metų padidėjo 4 kartus.

Komunalinių Elektrinių Statyba

Lietuvos Tarybų Socialistinėje Respublikoje vykdomi darbai statant naujas komunalinio ūkio elektrines ir rekonstruojant jo energetikos tinklą. Nauja elektrinė statoma prie Baltosios Ančios Veisiejų rajone. Ji teiks elektros srovę Druskininkų miestui-kurortui ir eilei kolūkių. Pradėta statyti nauja dizelinė elektrinė Rietavo mieste. Baigta rekonstruoti Zarasų ir Šilalės elektrinės, kurių pajėgumas dabar žymiai padidėjo.

Naujosiomis elektrinėms iš broliškųjų respublikų atsiu-

Lietuvos Jaunųjų Gamtininkų Stotyje

Gražiame Vilniaus priemiestyje, Pavilnyje, yra didelis ir puikus sodas. Dar niomis eilėmis stovi obelys ir kriaušės. Už jų — uogynas, o toliau tysoja bandymų sklypai, kuriuose pasodinti arbūzai, agurkai, pomidorai, pasėti javai, gėlės, daugiametės žolės.

Tatai — Lietuvos respublikinė jaunųjų gamtininkų stotis. Įdomus poilsis, didelis ir labai įdomus darbas laukia čia vaikų.

Vaclovas Karvelis — stoties direktorius — prityręs pedagogas ir gamtos tyrinėtojas. Daugiau kaip 30 savo gyvenimo metų jis paskyrė gamtai pertvarkyti, jauniems gamtininkams ugdyti. Pastaruosius šešerius metus V. Karvelis dėstė biologiją Anykščių vidurinėje mokykloje. Penkiolika jo augintinių — šios mokyklos jaunųjų gamtininkų — kandidatai į Visasąjunginę žemės ūkio parodą.

Dabar V. Karvelis siekia ne tik perteikti Anykščių jaunųjų gamtininkų patyrimą visoms respublikos mokykloms, bet ir tęsti jų pradėtą darbą dar platesniu mastu.

Respublikinė jaunųjų gamtininkų stotis užsiiminės ne tik augalininkyste. Įdomūs darbai laukia čia ir jaunųjų zoologų. Jie prižiūrės gyvulius, žieduos paukščius.

Stotyje bus vykdomas didelis mokomasis - metodinis darbas. Šiam tikslui čia organizuojama nuolatinė paroda.

Daug iniciatyvos teikiama ir patiemis jauniems gamtininkams. Kiekvienai mokyklai paskiriami tam tikri sklypai, kur darbuosis jaunųjų gamtininkų rateliai.

Įdomu net tiesiog pasi-vaikščioti po sodą, pažiūrėti gyvą herbarą. Čia auga ne tik įprastieji viduriniai juostai spygliuočiai bei lapuočiai, bet taip pat ir palyginti reti medžiai: sidabrinė eglė, uosis, tuja, maumedis, dekoratyviniai krūmai. Netrukus bus pradėtos statyti oranžerijos, tenai persikels iš verandos pietiniai svečiai — agava, mandarinas, granatas, citrina.

Čiami įrengimai. Leningrado „Elektrosijos“ gamykla atsiuntė generatorių, srovės transformatorių. Jėgainių transformatoriais naujasias elektrines aprūpina Azerbaidžano TSR.

Iki metų pabaigos komunalinio ūkio elektrinių pajėgumas palyginti su 1953 metais padidės 17 procentų.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusel metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusel metų \$1.75

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: **EMPIRE 6-4358**

NUSILENKIMAS IKI PAT GALO

Kanados užsienio reikalų ministeris Lester B. Pearson, kalbėdamas Rochesteryje, labai puikiai nušvietė Kanados autoritetų nusizeminimą prieš amerikiečius. Kas keisčiausia, tai kad amerikiečiai to neprašė.

Jis aiškino, kad Kanada per dvidešimt metų su viršum kvietusi amerikiečius prisidėti prie St. Lawrence jūrų kelio pravedimo. Tik 1952 metais buvę susitarta su amerikiečiais dėl statymo elektros jėgos stoties, kurios pastatymas būtinas ryšium su tuo keliu. Kanada sutikusi praveisti kelią viena. Bet ir toliau buvo laukiama, kad amerikiečiai prisidėtų, nors keturi penktadaliai to kelio darbų tenka Kanadai.

"Tada, paskutiniu momentu," tęsė jis, "jūsų Kongresas griebsi už darbo; ne prisilaikydama principų, kurie įkūnyti tarptautinėje sutartyje, kuri keli metai atgal (1941) buvo sudaryta tarp mūsų plačiais ir lygiais pamatais, o nutardamas vienpusiškai budavoti tarptautinę dalį JV pusėj..."

Girdi, daugelis kanadiečių pasižiūrėję į tai labai ne gražiomis akimis. Bet vyriausybė vistiek priėmusi tokias sąlygas. Girdi, tai ženklas geros kaimynystės.

Be abejonės, iš Kanados pusės yra per daug geros kaimynystės. Bet ar praktiška tokia kaimynystė, kuomet didesnis kaimynas visai nepaiso mažesnio?

Kita vertus, ko geresnio galima tikėtis, kuomet iš Kanados pusės buvo maldaujama amerikiečių prisidėjimo, nors lengvai be to galima apsieiti. Juk ir kvailas gali matyti, kad amerikiečiams nebuvo reikalo bent kiek skaitytis su Kanada. Jie gerai žinojo, kad jų sąlygos bus priimtos.

Dabar už tai daugelis kanadiečių rausta iš gėdos. Ir negalima sakyti, kad už tai neatsakomingi tokie, kaip ponas Pearsonas. Jie pastatė Kanadą prie gėdos stulpo ryšium su St. Lawrence jūrų kelio budavimu. Amerikiečių negalima daug peikti, nes su tokiais, kurie taip žemai lankstosi, nėra reikalo skaitytis kaip su lygiais.

KOKIOS JŲ INFORMACIJOS

Brooklyne išeinąs pranciškonų laikraštis Darbininkas yra didelis VLIKO patriotas, bet ir jam sunku suvirškinti VLIKO skelbiamas skaitlines apie tariamus išvežtuosius. Girdi, VLIKO žinių agentūra Elta iš kokių tai vokiečių surinkusi davinių, kad iš tūlių vietų buvę išvežta virš 8 procentų žmonių. Tuo remiantis, priskaitoma, kad per visą Lietuvą susidaro mažiausiai 233,000 žmonių. Elta tą skaitlinę išlygina ir padaro: "Praktiškai gi tenka skaityti, kad per tą laiką išstremta ir sumta 250,000 - 270,000 lietuvių".

Bet štai kas įvyko ryšium su tomis skaitlinėmis. Darbininkas rašo:

"Eltos informacijos yra oficialus VLIKO leidinys. Pats VLIKas taip pat oficialiame memorandumė Jungtinių Tautų gen. sekretoriui Trygve Lie 1949 spalio 10 nurodė, kad iki 1949 lietuvių aukos sovietų okupacijoje siekia 520,000; kitų metų lapkričio 15 rašte Jungtinių Tautų penktosios sesijos pirmininkui Nasrolla Entezam vėl nurodo 'pusė milijono'. O dabar tos pačios įstaigos organas jau kalba apie per pus mažesnį skaičių."

Kitaip sakant, VLIKO informatoriai labai nesutinka. Vieni skelbia virš pusės milijono, o kiti per pusę mažiau. Tai didelis skirtumas. Kam vertos būtų žinios, jei Kanados statistikų biuras vienu kartu paskelbtų, kad Kanadoje yra 30 milijonų gyventojų, o kitu kartu 15 milijonų.

Taip tai yra su mūsų bėglių skaičiais. Visoj jų politikoj tas pats. Jie neturi nieko konkrečiau, realaus. Jų politikos šerdis yra neapykanta Lietuvos liaudžiai, pažangiems lietuviams užsienyje. Per tą neapykantą jie nemato nieko kita. Už tai jie ir maišosi.

Mes galime jiems pasakyti tiek: drumskit, drumskit tą vandenį, bet neužmirškite, kad drumstame vandenyje

KAS NAUJO PASAULYJE

Kancleris Adenaueras ir jo sėbrai Vakarų Vokietijoje pradeda statyti šerius prieš savo globėjus.

Matydami, kad britai ir amerikiečiai labai susirūpinę dėl to, kad francūzai atsiskė nuo europinės armijos pakto, jie dabar reikalauja Vakarų Vokietijai visiško suverenumo. Girdi, jei neduosite visiško suverenumo, mes neprisidėsime prie Vakarų Europos gynybos.

Toks šerių statymas nepatinka vakariečiams. Britanijos premjeras Churchill įspėja, kad tas gali vėl pakenkti planams apginkluoti vokiečius.

Adenaueras dar siūlo, kad visai nebepaisyti Francijos.

Ne visi britai nusiminę dėl to, kad francūzai atsimetė nuo EDC.

Anthony Greenwood, darbietis parlamento narys, pareiškė, kad Britanija turi būti dėkinga Francijai už sužlugdymą EDC.

Jis sako, kad francūzai davė naują progą vėl pagalvoti ir iš naujo pabandyti pagerinti kooperaciją tarp Jungtinių Valstijų, Britanijos ir Tarybų Sąjungos, kad nereikėtų ieškoti vokiečių armijų pagalbos.

Jis nurodo, kad EDC būtų buvus prapultis ir reikia džiaugtis, kad ta prapultis pašalinta.

Jo nuomonė, be abejonės, nėra jo vieno nuomonė. Taip galvoja veikiausiai didžiuma Anglijos žmonių.

Robert Schuman, EDC tėvas, pareiškė, kad EDC galėtų būti atgaivinta, jeigu Britanija sutiktų dalyvauti.

Toks jo pareiškimas pastato į keblią padėtį tuos, kurie Britanijoje apgailestauja. Jeigu ir toliau britai išsiskindės nuo dalyvavimo europinėje armijoje, bus aišku, kad jie nenori būti jo. Kaip tuomet peikti francūzus, kad jie atsisakė nuo tos armijos?

"Rasi Washingtonas dabar elgsis su Francija mandagiai," pareiškęs Francijos premjeras Mendes - France, kuomet seimas nubalsavęs neratifikuoti EDC apkto.

Įdomu pažymėti, kad pasiūlymą numesti į šalį EDC paktą, davė Edouard Herriot, buvęs Francijos premjeras.

Jis yra senas Francijos politikierius. Dėl senatvės ir

žuvis negali ilgai gyventi. Jau dabar pradeda matytis, kad šmeižtais ir melais kenkia sau, o ne savo oponentams. Bet tur būt vėlu patarimus duoti. Jei nieko nepasimokinsite iki šiol, tai jau nebepasimokinsite.

blogos sveikatos jis seime pasirodė pirmu kartu nuo 1940 metų.

Prieš duodamas pasiūlymą, jis dar pastebėjo, kad jam vadovaujant Francijai nebuvo jokių bėdų su Rusija.

Karl Franz Schmidt-Wittmack, kurs pastaruoju laiku perėjo į Rytų Vokietiją, spaudos konferencijoje Rytiniame Berlyne pareiškė, kad Washingtonas ir Vakarų Vokietijos valdžia planavo apginkluoti 1,600,000 vokiečių, nors francūzams ir britams buvo pasakojama, kad bus apginkluota tik 500,000.

Amerikiečiai planevę padaryti Vokietiją dominuojančia jėga Vakarų Europoje, su didele armija, laivynu, orlaivynu ir parašiutininkais.

Planus, sakė jis, išdirbė amerikiečių ir vokiečių generalai.

Schmidt - Wittmack buvo narys Adenauerio partijos, taipgi parlamentinio komiteto, kurs už uždary durų svarstydavo Vokietijos ginklavimosi reikalus, vokiečių agentų veiklą Rytų Vokietijoje ir t.t.

Pamatęs, kaip Adenauerio valdžia stumia Vokietiją į prapultį, jis pabėgo su žmona ir dukra į Rytų Vokietiją, kad sekmingiau kovojus prieš tą pavojų.

Francija turinti naują Tarybų Sąjungos pasiūlymą dėl kolektyvio saugumo Europoje.

Ji siūlanti sudaryti organizaciją iš 32 valstybių, kurių tarpe būtų ir Amerika su Kanada, kurios kolektyviai garantuotų taiką. Jei kuri pradėtų agresiją, visos kovotų prieš ją.

Ji taipgi siūlanti, kad tuojau susirinktų pasitarimui keturios didžiosios jėgos ir išnaujo apkalbėtų Vokietijos problemą.

Dr. Edgar D. Adrian, Britanijos Asociacijos dėl Mokslo Pažangos prezidentas, įspėja, kad atominės eksplozijos gali sunaikinti žmoniją, nors jos neužmuštų žmonių laike eksplozijų.

Jeigu keli šimtai eksplozijų būtų, sako jis, dar būtų pusė bėdos, bet jei atominis karas užsitęstų, tai radioaktyvumas taip sutvirtėtų, kad pasidarytų žmonėms pavojinga visur. Žūtų ne tik "pralaimėjusieji", bet ir "laimėjusieji".

Visa viltis glūdinti tame, kad žmogus tą pavojų laiko savo rankose. Kitaip sakant, jo galima išvengti, jeigu žmogus neišprotės visai.

Britų darbiečių delegacija jau aplėdo Kiniją, kur ji praleido tris savaites.

Prieš išvykstant, Attlee ir kiti pareiškė, kad jie galėjo lankytis ten, kur norėjo, ir matyti viską, ką norėjo matyti, nors su jais visuomet buvo kiniečių atstovai.

Jie patyrė, kad vyriausybė dedanti visas pastangas pakelti valstiečių gyvenimą, bet prieš ją stovinčios didelės sunkenybės. Šalis buvus ne tik labai atsilikusi, bet ir apleista.

Kiniečiai nesipučia, neslepią sunkumų, bet ir nenusimena. Pažanga esanti labai didelė.

Jie taipgi nematę ženklų, kad Tarybų Sąjunga nors kame dominuotų Kiniją.

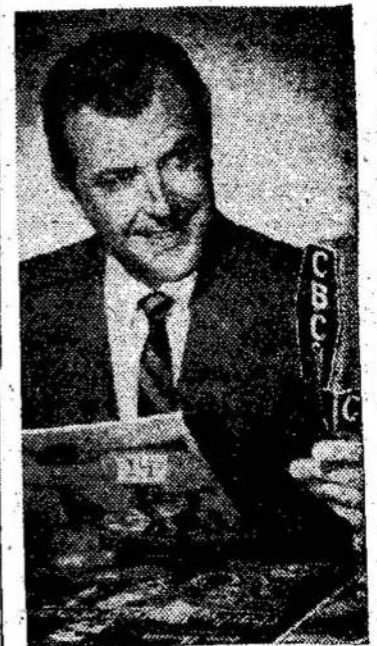
Egipto valdžia sako, kad ji pilnai su Vakarais, bet dar nesanti apsirengusi stoti į bent kokius blokus.

Britai, iš savo pusės, panaikino embargo ant ginklų. Egiptas budavosiąs labai didelę armiją.

Argentinios diktatorius buvo paskelbęs, kad Argentina budavosi atominės energijos gamyklą. Tas buvo paskelbta trys metai atgal. Dabar patys argentiniečiai sako, kad iš to nieko neišėjo.

Autoritetai sukisę į projektą \$72,000,000.

Britanija, Jungtinės Valstijos, Francija, Australija, Naujoji Zelandija, Pakistanas, Tailandas ir Filipinai tarsis Maniloje dėl sudarymo Pietrytinės Azijos Gynybos pakto.

Elwood Glover, CBC anaušeris. Jis skaitomas vienu iš populiariausių anaušerų.

Pas

"Išėiti ir kaip yra sak pasirodo, ne naudą.

Štai, pavy bomberis dė nerti į vand vosto, o gavo tiek a kad net du čiai karinim užmušti.

Ir kam d rikiečiai gal

"Išėiti ir posakis laba rezultatai y

Tokie pos kanti veiks žygiais prie tik priešing resija.

Taip ir y šaukė kitus pastumėtas mūmus. Tā nauja karo tais inciden jasi.

Tačiau ž yra gyvent venimu, o r

Kaip ma su" Kardel ti ir pradė

Nežiūrin "šaudyta" kruvinu p nauju mos ruoti mon gasdinti j Mieruoja v kas komun kur jie sul sulys.

Reakcin rėdami išla užčiaipti l giai taip p Suprask lrgi valdyt Juokinga rika turi tik Kardel

"NL" Liaudies B li".

Labai jeigu šitos guls ji. J nenoriu.

Kaip ma dies Balsas delio.

Kardelis kaip ir tie šo, jog jie apkenčia.

Niekas ž gia, kaip i bei tos id gyvena.

"Argi ka gu jų atlik jos sunkio

Dar vi J. Kard

Pastabos

"Išeiti ir pradėti šaudyti", kaip yra sakęs JV admirolas, pasirodo, ne visados išeina į naudą.

Štai, pavyzdžiui, vienas JV bombieris dėl to turėjo pasinerti į vandenį netoli Vladivostoko, o Čiang Kai-šakas gavo tiek artilerinės pylos, kad net du žymūs amerikiečiai karininkai per tai liko užmušti.

Ir kam dabar dėl to amerikiečiai gali pasiskusti?

"Išeiti ir pradėti šaudyti" posakis labai skambus, bet jo rezultatai yra liūdni.

Tokie posakiai ir juos sekanti veiksmai, nėra jokiais žygiais prieš agresiją, o kaip tik priešingai, jie reiškia agresiją.

Taip ir yra. Vieni žygiai iššaukė kitus ir pasaulis liko pastumėtas į didesnius neramumus. Tas tinka ir pasitar nauja karo kurstytojams. Jie tais incidentais dabar naudojasi.

Tačiau žmonių troškimas yra gyventi ir džiaugtis gyvenimu, o ne žudyti.

Kaip man atrodo, tai "mūsų" Kardelis irgi myli "išeiti ir pradėti šaudyti."

Nežiūrint to, kas jau buvo "šaudyta", pradėdant anuo kruvinu pikniku, dabar NL nauju mostu; mojas išmieriuoti montrealiečius ir nugasdinti juos komunistais. Mieruoja visus ir krikščionys, kas komunistas, kas kitoks, kur jie sulindę ir kur dar jie sulys.

Reakciniai valdytojai, norėdami išlaikyti savo galią ir užčiaupti laisvą žodį, irgi lygiai taip pat daro.

Supraskite, NL vadeivos irgi valdytojai...

Juokinga, bet gražu. Amerika turi McCarthy, o mes tik Kardelį.

"NL" apsiskundė, kad Liaudies Balsas "gula Kardelį".

Labai atsiprasau "NL", jeigu šitos mano eilutės užguls jį. Jį užgulti, aš visai nenoriu.

Kaip man atrodo, tai Liaudies Balsas visai negula Kardelio.

Kardelis pats save gula, kaip ir tie dypukai, kurie rašo, jog jie senųjų lietuvių nepakenčia.

Niekas žmogaus taip neslėgia, kaip jo atlikti veiksmai, bei tos idėjos, dėl kurių jis gyvena.

Argi kas kitas kaltas, jeigu jų atlikti veiksmai ir idėjos sunkios?

Dar vienas "užgulus". J. Kardelis (NL Nr. 34)

Braziliečiai skaitlingai lankė matote prie jo karsto gimimusizudžiusio prezidento Getulio Vargas karstą prezidentiniuose palociuose. Čia

Ką Kiti Rašo

Sugriovė Dulleso Planą

Francijos parlamentas 319 balsų prieš 264 atmetė europinės armijos planą, paruoštą Washingtono ir vadinamą European Defence Community (EDC).

Tas gražiu vardu karo planas baugina francūzus, nes Vakarinė Vokietija apginkluojama, o Francūzijai gresia naujų agresijų pavojus.

Washingtono tas prastai atsiliepė. Sekr. Dulles turėsiąs daryti "agonizuojantį pernagrinėjimą" savo užsienio politikos Europai.

Mendes - France priešai tuoju pareikalavo jo rezignacijos, jie tačiau bijo, kad tie patys 319 narių gali palaikyti jį, o Francūzijai ministrų kabineto palaikymui reikalinga tik 314 balsų.

Valstybės departamentas Washingtono seniau grumojos baidimu francūzų, būtent, nedavimu paramos, taipgi leidimu Vokietijai sukurti armiją, kokios ji pati nori ir kokią gali.

Bet Vokietijos didesnis

smarkiai bara VLIKą ir diplomatus, atseit, "veiksnius", už tai, kad jie pešasi. Jis duoda jiems ultimatumą: Susitaukykit!

Jam visai nesvarbu veikimo tvarka, autoritetas, jokie principai, jokios idėjos. Niekas nesvarbu. Tik susitarkit ir susitaukykit!

Jis nelyginant sakytų: O, jūs asilai, ten penki milijonai dolerių aukso. Susitarkit!

Ideologiniai, tai visai panašu į J. Kardelį.

ginklavimas su Washingtono pagalba pastumėtu Francūziją arčiau Tarybų Sąjungos, ko mūsų valstybės departamentas nenori ir bijo.

Otto John ir kitas žymus Adenauerio valdžios pareigūnas, perėję Rytinė Vokietijon, pareiškė, kad Adenauerio režimo susitarta su J. V. vyriausybe sukurti Vokietijos armiją dvigubai didesnę, negu skelbiama europinės armijos plane. Tas francūzus ir daugelį pačių vokiečių paugino.

Jei viešai būtų paskelbta, kad J. V. vyriausybė gelbės Adenauerio režimui sukurti didelę armiją, tas spirtų Vokietijos kaimynus artintis su TSRS ir liaudies respublikomis. Jau dabar Lenkija siūlo Francūzijai bendro gynimosi sutartį.

Labai galima, kad Washingtonas elgsis atsargiai ir bandys kaip nors tuos planus lopyti. Be Francūzijos ta armija būtų menka verta, juo labiau, kad Britanija atsisako joje dalyvauti ir imti atsakomybę.

Panašus planas Azijoje nevyksta. Norima sukurti Azijos sąjungą, bet atrodo jis bus be Azijos. Kol kas sąjungon sutinka stoti tik Siamas (Thailandas), Filipinai, Australija, taipgi žada Francūzija, Britanija ir Jungtinės Valstijos.

Filipinai ir Australija yra Pacifiko šalys. Francūzija ir Britanija yra europinės šalys. Jungtinės Valstijos nėra Azijos šalis. Tik Siamas yra Azijos.

Pačios didžiosios Azijos

šalys Kinija, Indija, Indonezija — nestoja jon.

Atrodo, kad šiuo planu nekas geriau išeis kaip su europinės armijos planu. — Vilnis.

Balsas už Koegzistenciją

Visi iš visų pasaulio kam-pų taikos šalininkai gali nuširdžiai pasveikinti Pasaulinės Bažnyčių Tarybos kongresą, vykstantį Evanston, Ill. Jo nutarimai turės didžiulės įtakos į pasaulinę situaciją. Apie tai negali būti jokios abejonės.

Šio kongreso darbų, savaimė aišku, nesveikins mūsų makartistai ir naujo karo kurstytojai. Jie, matyt, nujautė, kad šis dvasininkų kongresas neatitiks jų apetitams, todėl jį visaip diskreditavo dar prieš sesijų atsidarymą. Tuo pačiu nelabai garbingu sumetimu viena mūsų kongresinė komisija pradėjo ieškoti dvasininkuose subversyvių ir kvietė tūlus dvasininkus ateiti ir po priesaika jai atlikti politinę išpažintį.

Viskas, žodžiu sakant, buvo daroma, kad pažeminti ši nepaprastą keturiasdešimt aštuonių kraštų protestantiškų bažnyčių atstovų suvažiavimą. Ir tai darė ne bedieviai, ne ateistai, ne heretikai, bet tūli šave skaitą tikėjimo ir krikščionybės pilioriais. Juo didesnis kreditas turi eiti tiems šimto šešiasdešimt penkių milijonų tikinčiųjų dvasininkams, kad jie neišsigando tokios propagandos.

Juk jie galėjo labai gražiai apeiti aplinkui pasaulinę situaciją, apie naujo karo grėsmę, apie krikščionybės santykius su komunizmu, savo tarimus apribodami beprasmėmis frazėmis apie tikinčiųjų pasirošimus užgrabiniam gyvenimui. Bet jie to nedarė. Jie pasirinko tokį kelią, kuris veda tiesiai į konfliktą su visais naujo karo kurstytojais ir šalininkais.

Nereikia būti tikinčiu bei sutinkančiu su kunigijos požiūriu ir religines dogmas, kad pripažint dvasininkams didžiulį vaidmenį šių dienų gyvenime. Jie veikia milijonus ir milijonus žmonių. Jie turi kontaktą su masėmis. Dar ir šiandien daugybė paprastųjų žmonių dvasininko žodį skaito dievo žodžiu ir neišdrįsta jam prieštarauti.

Todėl, suprantama, šio Pasaulinės Bažnyčių Tarybos kongreso balsas už koegzistenciją arba už taikų gyvenimą tarpe įvairių socialinių santvarkų, ypač už koegzistenciją tarpe krikščionybės ir komunizmo, turės neapsakomos reikšmės visuose kraštuose.

"Krikščionys niekad negali priimti, kaip vienintelę prieinamą tautoms egzistenciją, nuolatinį įtempimą, vedantį į neišvengiamą karą", sakė dvasininkų parei-

ŠYPSENOS

Jis Spėjo Pabėgti

Aukso kasėjas buvo priverstas eiti pas dantistą. Tai buvo pirmas jo reikalas su dantistu.

"Na, ir ką dantistas sakė?" paklausė jį draugas, kuomet jis sugrįžo iš dantis-to.

"Ką gi jis sakys. Apžiūrėjo, o paskui pradėjo driliuoti skylę, o kada skylę išgręžė ir nuėjo pasiimti dinamito, aš sprukau pro duris ir pabėgau."

Taip, Tai Kas Kita

Keli turkai Korėjoje buvo rekrutuoti iš turkų divizijos į amerikiečių parašiutininkų diviziją.

"Iš kokio aukščio mes turėsime šokti?" klausia vienas turkas per perkalbėtoją.

"Iš penkių šimtų pėdų," atsakė komandierius.

"Ar negalima būtų šokti iš 300 pėdų?" spiriasi vienas turkas, pasikalbėjęs su draugais.

"Iš tokio aukščio pavojinga šokti," aiškina komandierius.

"Juk kuo žemiau, tai geriau," dar vis nepasiduoda turkas.

"Iš žemai parašius tas gali neatsidaryti."

"O, mes gausime parašius, tai visai kitas reikalas," atsakė turkas.

kimas. "Priešingai, krikščionis-kasis įsitikinimas yra, kad karas nėra neišvengiamas, nes Dievas nori taikos."

Krikščionybės ir komunizmo sugyvenimui, toliau sako dvasininkų suvažiavimas, reikalingos tam tikros minimum sąlygos. Kokios tos sąlygos turėtų būti? Jos turėtų būti sekamos:

Įsitikinimas, kad tautos gali taikoje sugyventi ilgą laikotarpį.

Sutikimas nenaudoti jėgos kaipo politikos įrankio už savo šalies rubežių.

Ryžtingos pastangos pralinti visur socialinius ir kitokius neteisningumus, kurie galėtų priversti prie karo.

Grieštas laikymasis padarytų pasizadėjimų.

Stengimasis susitarti visais didžiaisiais klausimais, kaip, pav., taikos ir nusigimlavimo klausimai.

Sutikimas neišspręstus klausimus pavesti bešališkai tarptautinei organizacijai.

Tokių sąlygų prisilaikant, jie sako, nėra jokio reikalo ruošti karams ir laukti konflikto. Visos tautos su įvairiausiomis socialinėmis santvarkomis gali gyventi taikoje.

Pasaulinės Bažnyčių Tarybos (Pabaiga ant 12 pusl.)

Kodėl Francūzai Atmepė

Rašo J. Yla

Kadangi EDC (European Defence Community) sutartis jau galutinai palaidota, dabar dėl tos sutarties susilgimo labai daug gailėsčio šioje pusėje, tai yra Washingtono. Kiek matyti iš spaudos, nuotaika ta pati ir Britanijoje. Verkia ir Adenaueras, Vakarų Vokietijoje. Italija tos sutarties dar neratifikavusi, bet ir jos vyriausybė gailisi dėl francūzų nutarimo atmesti ją. Išrodo, kad kas tai tokio buvo, kas buvo labai svarbu visoms Vakarų Europos valstybėms, o sykiu ir visam vakariniam apsauiui, bet kas francūzams buvo nepriimtina. Kyla klausimas, nejaugi buvo kas tai tokio prieš francūzus, o pastarieji apsižiūrėjo ir nesidavė įtraukti į pinkles.

Norint atsakyti į tai, kodėl francūzai tą sutartį atmėtė, reikia panagrinėti visą situaciją, kuri privedė prie EDC pakto.

Visiems yra gerai žinoma, kad Francija buvo Vokietijos agresijos auka per du kartu mūsų atmintyje. Vokiečių militaristai buvo išiveržę Francijon pirmo pasaulinio karo metu. Laimė, kad jie buvo nugalėti. Kitaip, Francija būtų buvęs parbloškta ilgam. Vokietiją sumušus, Francija ilgą laiką laikėsi atsargiai linkui Vokietijos. Ji džiaugėsi vyrųjančia role Europoje.

Kada Vokietijoje atsirado hitlerininkai ir pradėjo rėkauti apie išgelbėjimą pasaulio nuo komunizmo, didieji kapitalistai, neišskiriant nei Francijos, pakeitė nusiostatymą linkui Vokietijos. Buvo dovanotos skolos, reparacijos, o prie to dar duota didelės paskolos. O kai tik Vokietija sutvirtėjo, ji tuojau prisijungė visas sritis, kurios buvo neutralizuotos ar atskirtos.

Francija jautė, kad ji nuostojo viršenybės ant Vokietijos, bet jos politikierių tarpe buvo daug tokių, kuriuos labai žavėjo Hitlerio ketinimas eiti į Rytus ir syki į ant visados sudoroti komunizmą. Pačioj Francijoj kilo fašistinės gaujos, palaikančios hitlerininkus.

Francijos diplomatai neblogiau už Čamberleną manėvavo vokiečius linkui Tarybų Sąjungos, atsakydami gelbėti tas šalis, kurias hitlerininkai okupavo besirengdami savo didžiajam blitskrigui į Rytus.

Bet štai, dalykai taip susipynė, kad Hitleris, vietoj tęsti žygi į rytus, atsisuko į vakarus. Francija ir kitos šalys žaibo greitumu atsidūrė po vokiečių letena.

Hitlerininkai buvo sumušti, Francija ir kitos šalys išlaisvintos, bet tuoj po karo vėl atsirado krusadieriai, gelbėtojai pasaulio nuo komunizmo. Ir vėl atsirado reikalas turėti savo pusėj Vokietijos armijas. Bet kaip apgalvoti Francijos baimę?

Pačios Francijos diplomatai, norėdami apeiti francūzus, sugalvojo europinę armiją. Girdi, jeigu vokiečiai bus europinėj armijoj, po kitų komanda, tai jie nebebus pavojingi.

Bet francūzų tarpe kilo klausimas, kaip ilgai gali būti tokia armija? Ar ilgai vokiečiai bus toj armijoj? Juk ta armija negali būti amžina. Taip pat juk nėra užtikrinimo, kad vokiečiai, pasijutę tvirtesni, neišeis iš jos. O nekuriuose vokiečių rateliuose ir buvo taip kalbama: europinė armija yra vienintelis kelias prie atsistojimo ant kojų militariniai.

Tas dar ne viskas. Britanija, labai entuziastiškai palaikanti šią armiją, atsisakė duoti savo kariuomenę tai armijai. Reiškia, jūs, francūzai, atiduokit savo kariuomenę, palikite be neprigulmingos kariuomenės, o kiti komanduos. Tas labai užgavo tūlus francūzus.

Eiliniai francūzai dar žiūrėjo į tą europinę armiją kaip į naujo karo įrankį. Jie kovojo prieš ją kaip prieš trečiojo karo įrankį. Lygiai prieš ją kovojo ir kitų Europos šalių taikos gynėjai, neišskiriant nei Vakarų Vokietijos.

Bet kaip bus dabar?

Dabar greičiausiai bus einama prie paskelbimo Vakarų Vokietijos suverene valstybe ir leidimo jai organizuoti savo ginkluotą jėgą. Gal bus bandoma įtraukti ją į NATO — North Atlantic Treaty Organization, prie kurios priklauso rodos 14 šalių, įskaitant ir Jungtines Valstijas, Kanadą ir Britaniją. Bet dabar bus einama prie reikalo tiesiai, nesidangstant, ir francūzai galės aiškiau matyti, prie ko dalykas eina.

Reikia manyti, kad francūzai vistiek bus priešingi pilnam vokiečių ginklavimui. Jie norės, kad dar būtų palikta šioks toks aprubežiavimas. Ypač dėl to, kad tariamos agresijos iš rytų nesimato. Juk trys metai praėjo be tos europinės armijos, be vokiečių divizijų, bet niekas tuo nepasinaudojo.

Tiems, kurie norės, kaip dabar matyti iš Washingtono leidžiamų gandų, greitai ginkluoti vokiečius ir ispanus, o tuom pačiu sykiu visai nuvojant ranka į francūzus,

Sporto mėgėjai galės matyti futbolo rungtynes ant televizijos. Žinoma, kurie turi imtuvus ir gyvena tose vietose, kur pasiekia TV bangos. Čia matote sceną žaidimų lauke, kurią televizijos aparatas rekorduoja.

Pietryčių Azijos Tautų Kova už Savo Laisvę ir Tautinę Nepriklausomybę

M. MIKŠTAS

Kolonijinių ir priklausomųjų šalių tautų kova už savo gyvybines teises, už laisvę ir nepriklausomybę įgauna vis masiškesnį, labiau visapimantį pobūdį. Didžiulės žmonių masės Azijoje, Afrikoje ir Lotynų Amerikoje stengiasi išsivaduoti iš imperialistinio jungo. Ypač platų mastą ši kova įgavo Pietryčių Azijos šalyse.

Galingas nacionalinis išsivadavimo judėjimas Pietryčių Azijos šalyse yra vienas iš svarbiųjų veiksmų, nulemiančių dabartinę tarptautinę padėtį. Mūsų dienomis šis judėjimas tapo iš tiesų neįveikiama jėga, kuri daro didelę įtaką įvykių vystymuisi pasaulinėje arenoje.

Pakanka apsižiūrėti į pasaulio žemėlapi, kad įsitikintume, kokie milžiniški poslinkiai įvyko šių šalių tautų gyvenime po antrojo pasaulinio karo. Hitlerinės Vokietijos ir militaristinės Japonijos pralaimėjimas, Tarybų Sąjungos vadovaujamos taikos ir de-

dar bus daug sunkumų. Jeigu jie atsiskuktų prieš francūzus arba juos neigtų, tas galėtų vėl atgaivinti Francijos-Tarybų Sąjungos kooperaciją. Tai būtų blogiau, negu nebuvimas vokiečių armijos.

Baigiant galima pasakyti, kad dabar, francūzams atsiskius nuo europinės armijos pakto, bus didelis pagyvėjimas diplomatų tarpe. Dullesas ir kiti turės juk sugalvoti ką naują.

Taip pat galima manyti, kad dabar dar sunkiau bus ir su SEATO. Sakoma, kad Dulles jau dabar kalbą apie pakeitimą SEATO koku tai Manila paktu, kurs busias tikėtai ekonominis paktas.

Laikas bėga — keičiasi situacijos:

mokratijos stovyklos sustiprėjimas sudarė tarptautinėje arenoje padėtį, kuri palanki galingam nacionalinio išsivadavimo judėjimo pakilimui šiame žemės rutulio rajone.

Kinijos Liaudies Respublikos, Korėjos Liaudies Demokratinės Respublikos, Vietnamo Demokratinės Respublikos susikūrimas, pripažinimas Indijos, Indonezijos, Burmos ir kitų Azijos šalių teisės į nacionalinę nepriklausomybę, didvyriškoji Indokinijos, Malajų, Filipinų tautų kova už savo išsivadavimą — tokie yra ypač svarbūs pastarųjų metų įvykiai, kurie rodo, kad Azijos žemyno veidas iš pagrindų pasikeičia.

Reikšmingiausias iš visų šių įvykių buvo Kinijos liaudies pergalė. Imperializmo grandinė vėl buvo pralaužta vienoje iš svarbiausių jos grandžių. 600 milijonų žmonių išsivadavimas Kinijoje reiškia ne vien tik tai, kad imperializmas prarado milžinišką rezervą, bet yra taip pat neregėtos jėgos smūgis visai pasaulio imperializmo sistemai. Didžioji Kinijos liaudies pergalė, sėkminga Korėjos ir Vietnamo tautų kova už išsivadavimą iš kolonijinės vergovės įkvepia visas Azijos tautas sustiprinti savo kovą už nacionalinį išsivadavimą.

Stambieji Kinijos, Korėjos, Vietnamo tautų laimėjimai iškovoja svarbias politines teises ir laisves, likviduojant imperializmo ir feodalų jungą, kovojant prieš visą tas nelaimes, kurios dar slepia kolonijinių ir priklausomųjų šalių tautas, padarė gilią įtaką visoms kaimyninėms šalims.

Iš didžiųjų laimėjimų, ku-

riuos iškovojo Kinijos, Korėjos ir Vietnamo tautos, kolonijinių šalių tautos mato, kad kapitalizmas vis labiau susipainioja savo vidiniuose prieštaravimuose. Liaudies masės įsisąmonina, kad išeitį iš padėties galima surasti tik ryžtingai kovojant už išsivadavimą iš imperialistinės priespaudos. Štai kodėl Azijoje ištisos tautos ryžtingai kyla į kovą už savo gyvybinius reikalus.

Pietryčių Azijos tautų išsivadavimo judėjimas įgavo tokį milžinišką užmojų, kad senosios kolonijinės valstybės — Anglija, Prancūzija, Olandija, pasirodė neįstengiančios su juo susidoroti savo pačių jėgomis. Azijos žandarų vaidmenį pasiėmė Amerikos imperializmas, siejās priklausomųjų tautų išsivadavimo judėjimo slopinimo politiką su savo planais pavergti visą Azijos žemyną. Amerikos monopolijos, išstumdamos savo "bičiulius" ir konkurentus iš kolonijų, pavirto pagrindine šiuolaikinės kolonijinės sistemos atrama. Jos pagausino visas politinio, ekonominio ir karinio spaudimo priklausomoms šalims priemones, su kurių pagalba imperializmas išlaikė ten savo viešpatavimą. "Sąjungos", finansinės ir techninės "pagalbos", "bendros gynbos" sutartys, kurias Jungtinės Valstijos primeta eilei Pietryčių Azijos šalių, turi pridengti įžūlų Amerikos imperialistų šeiminkavimą šiose šalyse.

Nepasitenkindami šiomis priemonėmis pažangiam Azijos tautų judėjimui, užngiaužti didįjį šių tautų nacionalinio išsivadavimo judėjimą, Amerikos imperialistai pradėjo kruviną intervenciją Korėjoje, piratiškai užgrobė Kinijos salą Taivanį, atvirai ėmė kištis į Vietnamo, Malajų ir kitų tautų išsivadavimo kovą. Tačiau didvyriškas korėjiečių tautos pasipriešinimas ir neįveikiamoji Kinijos liaudies galia sužlugdė planus įvesti kolonijinį Uolstrito viešpatavimą visoje Azijoje. Patyrė krachą tokie pat planai ir Indokinijos atžvilgiu. Ženevoje pasirašyti susitarimai pažymi svarbų Indokinijos tautų nacionalinės išsivadavimo kovos laimėjimą. Jie išreiškia tarptautinį šios kovos, jos didžiųjų aukų, jos didvyriškumo pripažinimą.

(Bus daugiau)

TORONTO. — Šio miesto su priemiesčiais (kurie dabar priklauso prie metropolio) pradinėse ir vidurinėse mokyklose mokinas 100,000 mokinių, aTi bus 3,000 daugiau, negu pernai.

Visoje Ontarijos provincijoje bus arti 1,000,000 mokinių.

Į šį skaičių neįeina universitetų ir kitų aukštųjų mokyklų studentai.

Sveikata

Kas Dažniausia Akis Gadina

Bloga šviesa, menka šviesa, prietemoj, kai prireikia dirbt koki smulkų darbą, vargina ir silpnina bet kokias akis. Menka šviesa negerai, bet perastri, perdidelė šviesa dar blogiau akims.

Ir šiuo atveju noriu truputį daugiau pasakyti. Bet kokia labai smarki šviesa, arba tokios šviesos atspindys bei atsimušimas, labai erzina pačias jautriausias vidines akių plėveles — tinklaines (retinas). Bet kam pasitaiko žvilgtelėti į smarkią šviesą ir paskui tuoj užsimerkti. Užsimerkus, tau matosi kokia raudona didelė dėmė, kuri nenori taip greit išnykti. Labai išlengvo tokia dėmė eina mažyn, bet ji gali ir nevisai išnykti, be pėdsakų, ji pasidaro dėl tinklainės pažeidimo.

Iš tikro, yra žiopių, kurie drįsta bet kada pažiūrėti į saulę. Kad ir trumpiausias, tik akimirkos žvilgtelėjimas į saulę, visuomet gadina ir silpnina akis. Saulės šviesos ultravioletiniai spinduliai ir radžio (radiumo) emancijos, atomams tolydžio besiskaldant, deginte išdegina kad ir mažyčius tinklainės taškelius, išdžiovina ir sugadina tūlas tinklainės ląsteles, kurios jau niekad ir niekad nebeatauga. Kas gi pasidaro? Ogi tinklainė jau nebėra ištiesai lygi ir sveika. Tas akies veidrodis jau įgauna negyvu tamsių dėmių. Tokios dėmės ir pasilieka tamsios amžinai. Ir tokios akys jau silpniau mato. Ir jokie akiniai jų nepataiso, nepaaiškina regėjimo, ir jokia operacija.

Kai veidrodis nusišeria, nublunka, jis nebetikęs. Taip ir akys su nusišerusiomis, apvytusiomis tinklainėmis, pasidaro nekam betikę.

Mūsų civilizuotam gyvenime beveik visur ir visuomet pilna visokių akių erzintojų ir gadintojų. Labai aštri elektros šviesa, bet koks šviesos atspindėjimas, nuo blizgančių, akis badančių automobilių, žybsinčių langų, žybsinčių bet kur beriošančių stiklų, skardinių, metalinių daiktų, taipgi smarkios garsinimų šviesos, didžiulių žibintų bei švyturių šviesos, acetilino metalams suvirint žibintai, jau neminint tų pragarinių atominių bombų ir pačios saulės, — visi šitie šviesuliai gadina ir jaudina akis, gadina jų tinklaines. Ir ilgainiui tinklainės, kaip ir tie nublūkę veidrodžiai, nebeįstengia dorai atmušti žiūrimumų daiktų. Žmogus pradeda eit žabalyn, aklyn.

Ultravioletinės lempos, radžio spinduliai, Rentgeno spinduliai irgi labai gadina akis. Visokie atominiai tyri-

nėjimai, darbai atomo laboratorijose ir atombombų gamyklose neigiamai veikia akių tinklaines, nežiūrint visokių apsaugojimų, visokių kostuvų ir pritemdymoju.

Vasaros metu labai mums akis gadina perdidelis saulės atspindis — nuo vandens, nuo smėlio, nuo stiklinių bei skardinių daiktų, nuo tų visur esančių automobilių, o žiemą nuo sniego. Automobilių vairuotojams nuo tų šviesų palaipsniui silpsta akys. Tiesa, tamsūs akiniai truputį padeda pajūrių lankytojams. Bet jie turi būti labai tamsūs, beveik juodi, nors ir per tokius akinius pereina smarkeji ultravioletiniai spinduliai.

J. J. Kaškiaučius, M.D.

Filmos

Jeigu jums nusibodo Hollywoodo ir TV kaubojai ir žmogžudžiai, tai renkitės pamatyti Tarybų Sąjungos ir Liaudies Demokratijos šalių filmus, kurių ši sezoną Toronte bus rodoma daug daugiau, negu bent kuriais kitais metais.

Jau rodoma tarybinė filmas "Muzikos žmogus" (Man of Music) Variety Theatre (kampas Queen ir Spadina). Tai nauja tarybinė spalvota filmas iš kompozitoriaus Glinkos gyvenimo, kurs dažnai vadinamas Rusijos muzikos tėvu. Filma pilna gražių dainų ir muzikos, ištraukų iš daugelio operų.

Ši mėnesį Toronte bus rodoma lenkų filmas apie jų kompozitoriaus Šopeno gyvenimą. Ji užsivadina "The Youth of Chopin" (Šopeno Jaunystė).

Kam gi nežinomas Šopenas? Ir kas negirdėjęs jo muzikos?

Sekite pranešimus spaudoje.

Torontan ateina dvi tarybinės dokumentalinės filmos: "Life In The Arctic" ir "Ring of Daring".

Pirmoji parodo laukinį gyvenimą (įvairių gyvūnų) Arktike, o kita — tarybinio cirko artistų "trikus".

Taipgi bus rodomos dvi tarybinės istorinės filmos: "Admiral Ushakov" ir "Skanderberg".

Admirolas Ušakovas skaitomas Rusijos laivyno kūrėju Napoleono laikais. Filma vaizduoja jo gyvenimą ir darbus.

"Skanderberg" apibūdina didžiojo penkiolikto šimtmečio kovotojo darbus. Jis išgelbėjo Albaniją nuo turkų priespaudos.

Iš Čekoslovakijos ateina gražios satyros kūrinys "The

Emperor's Baker" (Imperatoriaus Kepėjas).

Filma vaizduoja imperatoriaus Rudolfo II laikus. Tai didelio apėmio istorinė komedija.

Iš Berlyno ateina kitos rūšies satyra. Tai Šekspyro "Merry Wives of Windsor". Tai vokiečių Demokratinės Respublikos gaminys.

Filma paremta Otto Nikolajaus garsia opera "Merry Wives". Vaidina Berlyno Valstybės Operos orkestras ir choras.

Iš Tarybų Sąjungos ateina dvi dramatinės filmos: "The Return of Vassili Bortnikov" ir "The Anna Cross".

Pirmoji vaizduoja rugiapūtę, pagal to vardo apysaką. Pasakojama apie vieną veteraną, kurs sugrįžęs iš karo rado žmoną vedusią su kitu, nes ji manė, kad vyras žuvs.

Anna Cross pagaminta pagal to paties vardo A. Čechovo apysaką. Pasakojimas sukasi apie neturtingos mergaitės pergyvenimus patekus į turčių draugiją vienoje provincijoje 19-tame šimtmečiuje.

Lenkai atsiunčia puikią filmą iš pereinamo karo: "Border Street" (Pasienio Gatvė).

Joj pasakojama apie Varšuvos žydų pergyvenimus Getoje 1943 m.

Pabaigoj sezono bus parodytos dvi muzikalės filmos: "Aleko" ir "Stars of the Russian Ballet".

Pirmoji pagal Puškino poemą "Čigonai". Antroji — rusų baletas.

Kaip matote, bus daug gražių filmų šale Hollywoodo ir TV kauboju.

Rep.

Nuo Spalio (October) 15 d. prasideda ir tęsis du mėnesius

Liaudies Balso Vajus

Gavimui 100 Naujų Skaitytojų;

Atnaujinimui Visų Senų Prenumeratų;

Sukėlimui \$3,000 Aukų Laikraščio Paramai.

Kad vajas eity planingiau, tai L.L.D. Rajonams siūlo kvotas:

Pirmam rajonui, su Montrealu priešakyj, — gauti 20 naujų prenumeratų, atnaujinti visas senas ir sukelti \$600 aukų.

Antram rajonui, su Torontu priešakyj, — gauti 36 naujų prenumeratų, atnaujinti visas senas ir sukelti \$1,100 aukų.

Trečiam rajonui, su Winnipegu priešakyj, — gauti 10 naujų prenumeratų, atnaujinti visas senas ir sukelti \$400 aukų.

Ketvirtam rajonui, su Vancouveriu priešakyj, — gauti 10 naujų prenumeratų, atnaujinti visas senas ir sukelti \$400 aukų.

Likusią dalį užsimotos bendros kvotos, dedame viltis, kad padės išpildyti nuoširdieji Liaudies Balso draugai ir draugės gyvenantieji Jungtinėse Valstijose, Brazilijoje, Škotijoje, Anglijoje ir kitur.

Pavyzdgingiausiai išpildžiusio savo kvotą rajono pergale bus atžymėta ant Istorinės Liaudies Balso Trofėjos, kuri nuo praeito vajaus yra garbingiausiai savo kvotą išpildžiusio rajono globoje.

Vajininkų ar jų organizuotų grupių lenktynės bus rekorduojamos punktais, sekančiai: už naują metinę prenumeratą 40 punktų, už atnaujintą 20 punktų ir už kiekvieną dolerį surinktų aukų po 10 punktų.

Pirmiems penkiems daugiausia pasidarbavusiems vajininkams skiriama dovanos: pirma — \$25; antra — \$20; trečia — \$15; ketvirta — \$10; penka — \$5.

Visus Liaudies Balso vajininkus, rėmėjus ir skaitytojus labai prašome ruošti ir darbuotis, kad kuo pasekmingiau būtų pravestas šis vajas. Nuo dabar pasitaikančias vajaus veiklas progas prašome galimai išnaudoti. Vajaus veiklos gautus rezultatus prašome tuojau prisiųsti. Po rugsėjo 1 d. gauti vajaus veiklos rezultatai bus kredituojami vajaus sąskaiton ir vajininkams bus skiriami punktai.

Visi į Didžiąją Darbymetę už Išlaikymą Liaudies Balso!

Administracija

Aną dieną rytines Jungtinių Valstijų sritis labai nuterijo hurikanas. 48 asmenys buvo užmušti ir šiaip daug na Montreale — medis užnuostolių padaryta. Jis trupvėrstas ant automobilio, stoputį lietė į Kanadą. Štai sėvėjusio ant gatvės.

Montrealo Žinios

Reikalauja Miesto Darbams Samdyti Vietos Darbininkus

Miesto tarybos narys J. M. Savignac pareiškė, kad jis kreipsis į miesto valdybą, reikalaujamas, kad ji atsišauktų kontraktorius, kurie paima miesto darbus, kad jie samdytų vietos darbininkus. Jis pastebi, kad mieste bedarbė išaugusi iki rimto laipsnio, o tuo tarpu daugumas kontraktorių samdo iš kitur atvažiuavusius darbininkus, kadangi jie už pigesnę kainą dirba.

Perspėja Automobilistus

Royal Automobile Club išleido perspėjimą visiems automobilių vairuotojams, kad su šia savaitę, kada prasidėjo vaikučiams mokyklos sezonas, būti atsargiems važiuojant gatvėmis, ypač rytuose, laike pietų ir po pietų, kada

vaikai paleidžiami iš mokyklos, juo labiau mokyklų zonose. "Tas ypatingai svarbu", sako pareiškimas, "dabar, pradžioje, kadangi vaikai per vasarą užmiršo, kad ir jie patys turi būti atsargūs gatvėje, o kiti, kurie eina pirmi metai į mokyklą, to dar visai nežino".

Romansas Nugalėjo Kaltinimą

Roman Haszcuski, rugpjūčio 25 d., atsistojęs prieš teisėją būti nuteistu už užpuolimą ant merginos, bet vietoj kalėjimo, jis teisėjo liko pasveikintas. Kaltintoja geltonplaukė Jadwiga Regino, paaiškino, kad nuo to laiko, kai ji padavė jį į teismą, įvyko didelių pakaitų. Rugpjūčio 3d. jis ją užpuolė ir sumušė, bet šią dieną ji kaltinimą panaikino ir pranešė,

kad jos su Roman įvyks vestuvės rugsėjo 11 d.

"Tu turi mintyje, kad jis ją sumušė ir dabar nori su juo ženytis?" paklausė teisėjas Jadwygos advokata.

"Taip, jūs didenybė", atsakė advokatas.

"Tada aš panaikinu bylą", tarė teisėjas, "ir linkiu juodviem geriausios laimės".

Jadwyga su Romanu susikibę rankomis išėjo iš teismo salės.

Bus Daug Vestuvių — Jiems Pagerbtuvių

Šio rudens laikotarpis Montrealo lietuviams žada daug naujų šeimynų. Rugpjūčio 27 ir 28 d. įvyko net trys pagerbimo susibūrimai jaunuoliams, kurie ruošiasi vedybiniam gyvenimui, kaip tai: Viktorui Skripkai — jo vestuvės įvyks šį šeštadienį, su anglų tautybės mergina; Anelei Labūnaitėi, kurios vestuvės įvyks netolimoje ateičioje su A. Skruibių; ir May Guson (lietuvaite), — jos vestuvės įvyks spalio mėnesį.

Serga

Susirgo villasalielis Juozas Jaseckas. Ligonis paguldintas ligoninėje. Gaila, kad nepavyko sužinoti kokio liga serga, nei kokio ligoninėje jis randasi.

Mirė

Rugpjūčio 27 d., Tetraultville gyventojas Jonas Mikulis mirė, sulaukęs 75 metų amžiaus. Palaidotas per Šv. Kazimieriaus parapijos bažnyčią, Cote des Neiges kapinėse.

Mandrapypkis Prirašė Daug, Bet...

"Nepriklausomos Lietuvos" redaktorius, kuris kai kada save pasivadina "Mandrapypkiu", prispirtas prie sienos, susirietęs aiškinasi. Prirašęs labai daug, bet nieko konkretaus neatsako ("NL" rugs. 1 d.). Kodėl Mandrapypkis klaidžioja po Angliją, po Rusiją, po Jungtines Valstijas, pas farmerį ir bažnyčią, o visai užmiršta apie francūzišką laikraštį ir kas jame rašinėja, bei ką rašinėja?

Tiesa, nors į klausimus atsakydamas nieko nepasakė, tačiau kitus du dalykus pasakė ir jie verti dėmesio: 1. Mandrapypkis jau surado "komunistų" ir tarp dypukų, o jie, veikiausiai bus tie, kurie vanaoja jam kailį, kad už jo neišmintingą politiką, turi degti iš gėdos akis visi. 2. Pasikėlęs skvernus, Mandrapypkis "gąsdina" lietuvius (žinoma, daugiausia, tai dypukus "komunistus"). Jis sa-

ko: "O tai nebūna malonus dalykas ne tik tiems, kurie tiesioginiai priklauso komunistų kolonai, bet ir tiems, kurie tiesioginiai ar netiesioginiai jiems pataikauja (mano pabraukta). Apie šitai tegul kiekvienas rimtai pagalvoja, kol ne vėlu, nes tai yra ne juokai."

O kasgi, jei ne juokai? Gal Mandrapypkis dar tikisi sulaukti buvusio Vokietijos hitlerinio režimo, ar bent Lietuvos buvusio smetoninio režimo, kad galėtų suvesti sąsąskaitas su visais, kas ne su juo? Jei to Mandrapypkis tikisi, tai gali būti užtikrintas, kad belaukdamas sulinks daugiau, kaip pypkės cibukas. Hitlerizmas jau mirė ir vargiai kada kur atsikels. Juo labiau ne Kanadoje. Partitina Mandrapypkiui sukalbėti "amžiną atilsį" ir bus baigta...

Be je, kitam "NL" puslapyje, Mandrapypkis pataria Liaudies Balsu skaitytojams "pasiskaityti 'The Gazette' rugs. 30 d. 4-me puslapyje pirmąją žinią." Kas ten dabar eis ieškoti to laikraščio. Kodėl Mandrapypkis neišvertė ir nepatalpino "Nepriklausomaj Lietuvos"? Juk tai "NL" specialybė. Štai, pavyzdžiui, iš francūziško laikraščio, kad kiek tai "vertimas" būtų tilpęs pirmiau, negu

originaliai tilpo laikraštį. "Le Petit Journal" "rašė" apie lietuvius (antrą straipsnį) rugp. 8 d., o "NL" "vertimas" jau tilpo rug. 11 d. "Come on," p. Mandrapypki.

Nemandrapypkis

Palinkėjo Laimingo Ženybinio Gyvenimo

MONTREAL. — K. Čekaitis pakviečia mane pas Skripkus į priešvestuvinę partiją, kur radome susirinkus daug Jurgio ir Liudviko Skripkų ir jaunojo Vyto Skripkos draugų, vedusių ir nevedusių, lietuvių ir kitataučių.

Kada viskas buvo sutvarkyta (mes visi buvome sklepiname kambaryje), motina siunčia sūnų į sklepą ką tai atnešti. Jis, nieko nežinodamas, kas tenai yra, nueina ir užsideda šviesą. Tada staiga užgirsta rankų plojimus ir sveikinimus.

Partijos vedėjas perstato reikalą ir pakviečia dalyvius išreikšti savo linkėjimus. Visi tarė po keletą žodžių, linkėdami laimingo ženybinio gyvenimo. Bet senesnieji jaunikaičiai apgailėstavo, kad netenka savo draugo.

Paskui sekė vaišės, kurios baigėsi dainomis.

Vienas iš Dalyvių

Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius
Darbas Garantotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655
816 Jean Talon, W. Montreal

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Dideliose Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių Ligų

3537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

Parduodam Namus

PARUPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDA
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus, Pastatytus 5-10 Metų Atgal
Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERDUN AVE., VERDUN

Tel. YOrk 5540; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678

Mr. Russell O. Bennett, Manager
(Reed's Renting Service Reg'd)

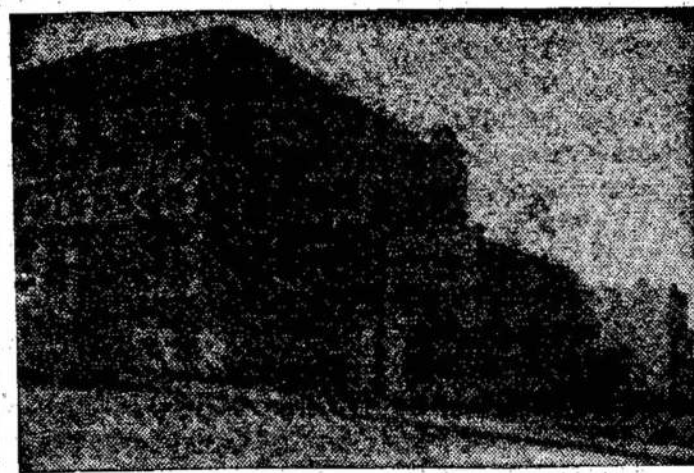
NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474
Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrušis, P. Koršulis, A. Grošbus

1205 Church Ave. TRenmore 6679

VERDUN, QUE.

Gyvenimo Aktualijos

JURGIS PIPIRAS

Aną dieną, vos pavakarieniavus, ateina pas mus Mandrapypkio dėdė ir sako: "Atėjau pareikšti užuojautą dėl nenusisekusių atostogų". Girdi, atostogos yra toks momentas, ko žmogus lauki visus metus be dviejų savaitėjų, o čia tau ima ir dar labiau sugadina ūpą.

"Dviejų savaitėjų per mažą", sakau jam. "Jeigu būtų visas mėnuo, tai tada būtų galima pasigerėti. Jei viena kita diena ir netikus būtų, tai kitos gal geresnės".

"Nebeminėkit daugiau manų atostogų," pradėjo pykti Agnieška. "Neverta apie jas ir kalbėti. Geriau būčiau buvusi namie".

"Na, o kaip dėdė praleidai atostogas?" klausiu aš.

"Ant trečio aukšto", atsiduso jis. "Ir kaip tyčia taip karšta buvo!"

"Kodėl gi neišvažiavot kur nors prie vandens?" klausiu.

"O kur gi be mašinos važiuosi."

"Na, o kas daugiau naujo pas jus?" klausia Agnieška, norėdama nusukti kalbas nuo atostogų.

"O kas čia bus naujo? Nebent mūsų ponų peštynės dėl diplomatinėjų vietų", sako dėdė. "Tur būt skaitėt spaudoje?"

"Jiems reikia diržo", įsikišau aš. "Pešasi nežinia dėl ko."

"Gerai sako, kad muzikas tapęs ponu yra daug blogesnis, negu tikras ponas", pareiškė Agnieška.

"O kas čia per mintis?" sakau aš, matydamas, kad tas dėdė labai nepatiko.

"Na, tik pasižiūrėkit jūs į buvusius karalius. Jie susispietė į vieną laivą, plaukioja po Viduržemio jūras, maudosi ir deginasi saule. Jie žino, kaip gyventi. Nereikia daugiau karalių, pasikarkit jūs su viskuo. Nei jie dėjuoja, nei jie organizuoja komitetų vadavimui savo karalystėse, nei jiems reikia peštis už vietas".

"Ką tamsta nori tuomi pasakyti?" klausia dėdė.

"O gi tą, kad jei mūsų ponai diplomatai būtų gudresni, jie irgi nusispiautų ant visko ir gyventų sau ramiai, kol dar yra kur gyventi. O kodėl jie negalėtų susispiesti ant kokio didelio laivo ir vandravoti po pasaulį?"

"Atmink, tamsta, kad karalių nedaug, o mūsų visur pilna," pastebėjo dėdė.

"Na, jei nesutilptų į vieną laivą, tai galima paimti visą flotilą. Į vieną galėtų susikraustyti buvę prezidentai su savo žmonomis, į kitą jų pavaduotojai, į trečią premjerai ir kiti ministrai ir t.t. Jeigu jau žmonės nebenori jų vadovybės, tai kam čia lysti į akis?"

"Ponios sugestija labai labai graži, bet..." dėdės balsas nutrūko ir jis susimastė. "Bet ponai užmiršti, kad karaliai yra vienas dalykas, o mūsų ponai kitas. Karaliai ilgai viešpatavo, susikrovė didelius turtus, pasidė-

jo daug pinigų užsienyje. Jiems visko užtenka. O mūsų šiek tiek yra biedni, kiti vos sušilę kojas ministrų kabinetuose. Jei jie nieko neveiks, nerinks aukų iš žmonių, tai ir jiems reiks gyventi ant trečio aukšto. Ponia visai nekreipi domės į tą faktą."

"O kas atsitiko, apvyzdžiui, su tuo auksu, kuris buvo užšaldytas Washingtone?"

"Tai kas tie keli milijonai. Bet ir su tais bėda. Viena, nenorima jais lygiomis dalytis, o kita — nenorima jų greitai išieškoti, kad ilgesniam laikui užtektų. Nėra iš ko vandrovoti taip, kaip karaliai."

"Na, lietuvių aukso gal nedaug, bet kitų buvo daugiau. Jei visi susidėtų, tikriausiai galėtų didelį laivą išsinuomot. Queen Mary būtų užtektinai didelė."

"Tokie dalykai niekad neįvyks. Jeigu vienos tautos žmonės pešasi kaip gaidžiai, tai kaip jie susitars visi? Suvesk lietuvius ir lenkus į vieną laivą? Jie laivą nuskandins."

"O tas ir parodo, kad karaliai ar buvę karaliai yra išmintingesni. Jie moka naudotis gyvenimu."

"Tu geriau eik ir paieškok užkandžio, o aš atnešiu alaus," tariu aš, matydamas, kad jos pamokslas labai prisilgė dėdė. "Taip senai nesimatmė, reikia pašventinti šį susitikimą kuom nors."

"Jūs visi tuojaus griebtės už alaus, kada kas pakiša gerą mintį," supyko Agnieška ir pakilo eiti. "Jūs bijote gilintis į realybę."

"Realiai, tai realiai mintis", atsiliepė dėdė, "bet yra ir nerealaus toje idėjoje. O jeigu,

sakysime, kas atsitinka tam laivui? Jeigu jis nuskenka? Kas tuomet bus? Juk gali visi ponai prigerti?"

"Ištikro," įsikišau aš, "juk vienu sykiu visi ministrai ir diplomatai su savo pačiomis dingtų jūros dugne."

"Tiek daug ir tokių svarbių ponų viename laive būtų labai didelė rizika. Tarnų jau neįleisk. O kas gali jais pasitikėti? O be tarnų juk būtų labai sunku." Dėdė net pasipurtė tai pasakęs. Matomai jam labai baisu pasirodė.

"Ir taip negerai, ir kitaip negerai su tais ponais," pasakė Agnieška ir nuėjo užkandžio ieškoti.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

A. Bernot, Windsor, Ont., prisuntė windsoriečių suroštoje Igučiams staigmenoje sudėtus \$34.00 aukų.

J. Tunyla, Glasgow, Skotija, prisuntė nuo Skotijos lie-

tuvių LB prenumeratas, pavieniai išplatintas kopijas ir jų sudėtas aukas, viso \$89.00.

A. Viltrakienė, Toronto, minėdama 2 metų sukaktį nuo mirties savo vyro, parėmė Liaudies Balsą su \$5.00 aukų.

J. Lesevičius, Montreal, prisuntė nuo vieno rėmėjo \$10.00 ir nuo dviejų po \$5.00 aukų.

K. Doveika, Weston, Ont., per A. Karpavičių pridavė atnaujintų prenumeratų ir nuo J. Naujoko \$3.00 aukų.

Brooklynietis, prisuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo M. K. Adomioio \$1.50 aukų.

A. Chester, Montreal, paaukojo laikraščio paramai \$10.00.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

J. Serksnas, Natal, B. C., \$1.00;

J. Skeberdis, Toronto, \$2.

Visiems pasidarbavusiems ir parėmusiems Liaudies Balsą, širdingai ačiū.

Administracija

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0681

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalae

Telefonas: 46917

Pirkit Dabar! -- Taupykit Dolerius

Alyvos Degintuvai Žymiai Nupiginta Kaina

Speciali Nuolaida Skaltytojams ant Žymiųjų Išdirbysčių Degintuvų

● Fairbanks-Morse		
● Fess	Pirmiau	Dabar
● Gilbarco	\$395	\$315
● Aero		
	ir	
● Terry	Pirmiau	Dabar
● Torridheat	\$365	\$300
● Chatco		

1. Visas įdėjimas su kontroliais ir viena 200 galionų alyvos tanka.
2. Garantija vieniems metams.
3. Alyvos kontraktas su Imperial Oil, Rogers, Fueloil Ltd., ir kitomis kompanijomis.
4. Mažas įmokėjimas ir 2 metai išsimokėjimui.

Talpai

Nauji pečiai, oro reguliavimas, ir vandens šildymas

šauklti: ME. 2554

GARNEY & COMPANY

15 BARTON AVE.

TORONTO

Elora Flower Shop

396 Collogo St. RA. 5459

RA. 4228

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms ir Kitiems Reikalams

Po darbo valandų telef.: OR. 4176

Yorke Brothers Funeral Chapel

Erdvi Kopyčia ir Jaukūs Kambariai

2357 Bloor St. W. LYndhurst 5241

TORONTO

I. ERENBURGAS

AUDRA

(Tąsa)

Osipas meiliai šypsojosi, juokavo, skrajojo mintimis nuo Poliščiuo mokyklos prie motulės ašarų. Jis pats apie nieką nesvajėjo. Štai jau mėnuo, kaip jis yra gavęs laišką iš pulko vado apie Rajos mirtį. Niekam jis apie tai nebuvo kalbėjęs, net Minajevui nepasakė — buvo besakas, bet nepajėgė — žodžiai užspringo gerklėje. Jis prarado Rają tada, kai ją buvo suradęs, kai pirmą kartą suprato, kas ji yra buvusi jo gyvenime. Jis net nežinojo, ar ji buvo gavusi jo laišką po Kijevo. Jiedu turėjo susitikti; pasakyti vienas antram svarbiausią dalyką, ir įsikišo mirtis. Likęs vienas, Osipas žiūrėdavo į fotografiją, kurią atsiuntė jam Raja iš Rževo. "O tau aš esu vis ta pati — kijeviškė..." Kartais jam imdavo rodytis, kad ji užgriuvusi nelaimė esanti baumė. Jis neišmanė, kas tai yra laimė, nematė Rajos, buvo sausas. Net motina jo privergė... Bet juk tai — karas, Raja žuvo kaip kareivis, majoras rašė: "Didvyriškai kovojo..." O karas ilgas, jis prasidėjo prieš karą, tad ir nebuvo laiko... Tik neseniai jis teperprato savo širdį. Gal būt, kaip tik todėl, kad prieš karą jis per mažą tegyveno savo gyvenimu, praeitą vasarą, kai jie pajudėjo į vakarus, jis taip ėmė trokšti laimės, šilimos, Rajos... Ir štai jis nieko nebeturi — Babij Jar smėlysis, kapas Smolensko žemėje... Visą švelnumą jis dabar perkėlė į draugus. Pulkas — jo šeima. Minajevu motulė jam atrodo esanti panaši į Chaną, o kai Olin raudonuoja nuo to, kad Minajevas ją erzina, Osipas prisimena Rają. Karas pasibaigs, nebebus ir šito... Bet ne mažiau aistringai už kitus Osipas svajėjo apie galą — ilgesys, nuovargis, kitų viltys reikalavo: kad nors greičiau pasibaigtų...

— Gal šita vasara bus pasukutinė, — pasakė Širokovas

— Priespaskutinė, — atsakė Poliščiuokas. (Jis buvo tikras, kad viskas pasibaigs iki žiemos, bet nenorėjo šito pasakyti iš prietaringumo.)

Osipas staiga nusijuokė.

— Ar atsimeni, Mitia, kaip tu patikėjai, kad antrą frontą atidarė? Biaurus buvo laikas. Stepė... Sprukome...

— Aš patikėjau žodžių reikšme, — atsakė Minajevas, — sprendžiau, kad jie tikrai džentlmenai... Dabar tai jie atidarė, dabar jiems pavojinga neatidaryti — gali pasivėluoti. Tai, kaip kad motulė sako, "šaukštai po pietų..."

— Ar su jais, ar be jų, bet

netrukus baigsime, — pasakė Osipas. — Už tai yra prasmė išgerti, kas — baltakės, o aš tai jau "giros".

Iš ryto Osipas ėjo per kaimą; prie pirkios jis pamatė seržantą Nikitenką su jauna gražia moterimi. Osipas nusišypsojo:

— Pažintį užmezgei?

— Ką jūs, drauge majorė... Žmoną susiradau: ji kaip tik prieš karą buvo nuvykusi su dukrele pas seserį. Nepatikėjo... Aš ją vardu vadinu, stovi, žiūri, lyg iš ano pasaulio būčiau atėjęs...

Moteris žiūrėjo į seržantą degančiomis akimis, ir ant ilgų blakstienų virpėjo ašaros. Ji pasakė:

— Užeikite į pirkia, drauge vade, dukrelės pasižiūrėti.

Mergaitė turėjo apie penkerius metus. Ji žaidė tuščiomis tūtelėmis. Osipas paėmė ją ant rankų ir pasukinėjo, kaip jis kad darydavo Aliai. Jis ėmė sekti pasaką — susipainiojo, viską užmiršo, bet mergaitė klausėsi jo kaip apkerėta, truputį prasižiojusi, paskui ji ėmė sklaidyti ordinas ir medalius ant jo krūtinės, šypsodamasi čiulbėjo:

— Saulutė... Žvaigždutė...

Jis ėjo vienas karšta duklėta kaimo gatve ir šypsojosi, jis pajuto laimę, kaip niekad seniau jos nebuvo jautęs; ir, gal būt, dėl to, kad šita laimė buvo svetima, dar šviesesnė buvo jo šypsena, skaistesnės švelnios šiltos akys.

Vakare generolas Zikovas jam pasakė:

— Mus permeta į Trečiąją Baltarusijos... Dabar taip smogsim, jog jie nebeatsikvošės...

—o—

Ypatingą gyvenimą pavasarį pradėjo gyventi šiltas miškas, kaip ir visi Prancūzijos miškai; ne vien tik gegutės kukavo ir šimtais balsų švilpavo, svirpė įvairios paukštytės — miškai prisklido žmonių balsų. Prie šitų didvyrių, kurie atėjo čionai tamsiais metais, dabar kasdien prisidėdavo šimtai ir tūkstančiai naujų. Miestuose buvo jau vasariškai karšta, dundėjo perkūnijos, žmonės šnibždėjo apie artimą išsilaišinimą, apie tai, kaip vokiečiai sudorosią taikingus gyventojus. Maži atsišaukimai ant tvorų atrodė lyg įsakymai apie mobilizaciją. Ir takeliais, kurie ėjo į maki, kopdavo darbininkai ir krautuvininkai, gydytojai ir matininkai, vyndariai ir studentai.

Būrys, kuriam vadovavo Dede, nuo balandžio mėnesio ruošėsi lemiamosioms die-

noms; iš centro pranešė, kad, gavus signalą apie išsilaišinimo pradžią, reikia paralyžuoti vokiečių transportą. Dede ir Lokys numatė apie trisdešimt labiausiai jautrių punktų. Apsvarstęs viską, Voronovas pasakė: "Greičiau kaip per savaitę fricai šito neatstatys".

Partizanai visą gegužės mėnesį tebe puolė, jie išlaisvino Limuzine šimtinę gyvenviečių. Kaip ir pirmiau, sugaištis buvo dėl vieno dalyko: maža ginklų.

Nikolis grįžo su naujienomis — ir geromis, ir blogomis:

— Išsilaišinimas įvyks artimiausiomis dienomis. Giustavas pasakė man sutartinį ženklą. Pranešė per radiją iš Londono. Mes turime pabandyti sukliudyti permesti kariuomenę. Su ginklais bloga. Giustavas pasakė, kad taip esą visur. Karo komitetas kreipėsi į gyventojus — tiesiog sako, kad londoniškiai neduoda ginklų partizanams. Giustavas mano, kad tai esą pačioje viršūnėje... Amerikiečių žvalgybos atstovas pareiškė Vobanui: "Jums duosime, bet ne FTP — jų tarpe yra per daug komunistų..."

Dede nusišypsojo:

— Vobaną aš pažįstu, mokytojas koledže, socialistas. Viskas maždaug aišku. Matyti, bošai gyvena paskutines dienas, jei šitie ponai visai atvirai pasisakė... Šiaip ar taip, mes turime padaryti viską. Pasipriešinimo organizacija jau neišvaduos, net jei amerikiečiai padovanos jiems šimtinę tankų...

Mado gerai atsimena aną vakarą. Kol Dede kalbėjosi su Lokiu, ji sėdėjo mažoje aikštelėje, valgė pirmąsias ir rūkščias. Paskui atėjo Lokys. Juodu seniai buvo susidraugavę. Lokys dabar neblogai kalbėjo prancūziškai. Mado jį dažnai klausinėdavo apie Rusiją, jis pasakodavo su įkarščiu, jausdavo, jog ji nė žodžio nepraleidžia. Gal būt, todėl, kad artėjo atomazga, jis atsiminė dabar sunkiausią dalyką — keturiasdešimt antrųjų vasarą, Doną, pasikalbėjimą su Sergejumi — kur tiesią tiltą, kai grįšią atgal... Daug kartų prieš tai jis buvo pasakojęs Frans apie pasitraukimą, bet dabar pirmą kartą suminėjo Sergejū, pasakė "kapitonas Vlachovas". Mado susivaldė, nesuriko, tik tai paklausė:

— Kuo jis vardu?

— Sergejus.

Jaudindamasi ji pešiojo žolytę.

— Kaip jis atrodo?

Voronovas ėmė juoktis:

— Nežinau, kaip atsakyti.

Moteriškas klausimas... Na, gražus, aukštas, jo plaukai šviesūs... O kodėl tu klausinėji? ..

— Palauk... Tu man iš pradžių atsakyk — ar jis, ar ne jis? Jis, kai jaudinasi, užlošia galvą ir žiūri štai šitaip — ar matai?

— Visai taip. Vadinasi, tu jį pažįsti? Nuostabu!..

— Nieko nėra nuostabaus, jis juk buvo atvažiuavęs į Paryžių. Susipažinome...

— Jis apie Paryžių entuziastiškai kalbėdavo, miestas jam patikęs.

— Koks jis dabar? Paseņes?

— Juokinga tu, Frans. Kaipgi aš galiu į tai atsakyti? Juk aš jo prieš karą nepažinojau. Jaunas, už mane jaunesnis... Jis turi žmoną, tai jis yra sakėsis, o vaikų nėra... Puikus vadas ir geras draugas...

Lokys taip ir nesuprato, kodėl Mado staiga tapo nepaprastai linksmas, juokėsi, kvailiojo, prisegė ramunę prie jo pilotės, kalbėjo:

— Lokys su gėlyte!..

Jį pašaukė Dede: jis išvyko į Artūro grupę, kuriai buvo pavesta susprogdinti geležinkelio tiltas.

Mado tebesišypsojo. Stebuklas, tikras stebuklas! Aš jūtau, kad jo esama gyvo... (Jai nebuvo dingtelėję į galvą, kad ji galėjo užmušti, kai nuo jo atsiskyrė Lokys, kad yra buvęs Stalingradas. Ne, jai atrodė, kad ne seniau kaip vakar jis pasiuntęs jai telegramą.) Švelniai šypsodamasi, ji galvojo apie jį. Kitoniškas jo gyvenimas. Jis toli, labai toli. Bet kaip nepaprastai artimas, brangus! Artimėnis negu tuomet, kai juodu sėdėjo ant suolo po kaštonais... Ji nejuto nei pavydo, nei skausmo dėl šito žodžio "vedė", Valandėlė ji susimąstė — kokias jo žmonas? Tur būt, puiki... Ir tuojau pat josios mintys grįžo prie Sergejaus. Jis prisimindavo Paryžių sunkiuoju metu, kai ėjo su Lokiu per stepę. Ir jį, Mado, tapo jam tolimojo miesto dalimi — kaip sena gatvelė Site, ar kaip mugės karuselis, ar kaip berniukai, kurie leidžia Liuksemburgo sode žaislinius lalvelius. Nuostabu, koks bejėgis yra laikas! Taip pat ir atstumas... Štai išskyrė, tur būt, niekad nebesusitiksimė, aš ir nežinau, ar bereikia susitikti, tikriausiai ne, bet aš su juo dabar susitikau, jį apkabinau, vedu per mišką, kalbu: tai nebe kaštonai — ažuolai, ir nebe ta vasara, ir nebe ta Mado. Mane vadina Frans. Aš seniai bemačiau teptukus ir molbertą. Aš šaudau. Sako, kad aš neblogai kariauju... Bet visa tai nesvarbu. Aš Mado. Ir nesvarbu, kad aš tada buvau menininkė. Svarbu, kad mudu susitikome, atradome vienas antrą. Tai daugiau, negu žvaigždė ar salą atrasti. Sergejau, to, kas yra buvę, neišbrauksi. Tu mane išgelbė-

jai. Gal būt, ne tu — tu išvykai, meilė tau, bet tai yra tas pat... Tu mane atvedei į šitą mišką... Niekad aš šito neatsizadėsiu, tai — stebuklas, kaip stebuklas, jog Lokys staiga prabilo apie tave, jis galėjo nieko nepasakyti, juk jis nieko nebuvo kalbėjęs pusmetį. Jis galėjo patekti į kitą būrį... Stebuklas! Stebuklas, kad tu esi, mielas! Ir ramunės tavo, visos ramunės. Aš nebeburui, žinau viską neburdama. Samprotaujant šurkščiai, gyvenimiškai, laimės nebebus, o iš tiesų ji yra buvusi, tebėra, bus visuomet, didžiausia, karčiausia, sunkiausia, skaisčiausia... Sergejau!..

Dede ir Lokys sugrįžo, kai jau ėmė temti. Radistė laukė Dede:

— Pranešė: "Zaliame sode didelis medis".

Dede įsakinėjo:

— Pranešti visiems punktams — susprogdinti kelius ir tiltus. Pradėti nuo Artūro. Paskelbti visiems, kad būtų pasiruošę...

Jis prigulė ant žolės, pasakė Lokiu:

— Ryt išsilaipins... Aplamai, metas...

Būryje visi jau žinojo apie karinį sambrūzdį. Mado šypsojosi: stebuklų diena!.. Kelinta šiandien? Rodos, penkta. Reikia įsidėmėti...

Miki nusiuntė pas Artūrą. Ir Miki vykdamas dainavo juodame miške:

Gyvent ir mums patiktų,
Bet mūs tokia lemtis,
Kad reiks mirtis sutikti
Iki gaidžiai pragys.
Kiti sutiks dar saulę,
Gers, merginas šokins,
Kaip mes gyventi troškom,
Gal būt, ir neatmins...

Apačioje iš slėnio, dar užskleisto tankaus priešaušrio rūko, atsklido silpnas dundėsys, tartum kažin kur toll būtų griaudusi perkūnija: tai išlėkė į padanges tiltas Tulūzos - Paryžiaus ruožė.

Iš ryto atėjo Artūras. Jis vienas teišsisuko — juos apsupo vokiečiai.

— Miki tris nušovė. Paskui jį užmušė... O tilto nebėra.

—o—

ŠESTOJI DALIS

Hansas Širke Montabano kavinės terasoje gėrė karčiai saldų vermutą, kai atbėgo unteršarfiureris Zaidelis.

— Prasidėjo! — suriko jis. — Gali sakyti sudie vasarotojo gyvenimui — mus siunčia į Serburą.

Hansas Širke išgyveno Prancūzijoje beveik pusantų metų; iš pradžių gyvenimas iš tikrųjų buvo kaip vasarojant — jis vaikščiodavo po La Rošel arkadomis, maudydavosi jūroje; buvo daug vynuogių, jūros žuvų, konjako. Hansas nudegė, tapo labiau vyriškas; jis rašė tėvui, kad esąs "pasiruošęs atoti į

dvikovą su likimu". Idilią audrumstę nemalonus įvykis. Kartą vakare Hansas ėjo tamsia gatvele ir pamatė merginą; jis pašvietė kišeni- ne lempute, įsitikino, jog merginos esama nebiaurios, ir pasakė: "Panele, aš noriu jus palydėti, nedera taip vė- lai vaikščioti vienai." Jis mandagiai paėmė merginą už parankės; ta išsprūdo ir rėk- dama nubėgo. Nežinia iš kur sūbtelėjo žmonės. Nustum- dydamas visus, Hansas nuėjo toliau. Prie jo priėjo mer- gina, tarė: "Nekreipk dėmesio į tą kvailę. Tu jai per daug gražus." Hansas vėl pašvietė lempute ir pamatė, kad jis dargi yra laimėjęs. Mergina parsivedė jį pas save į men- ką lūšnelę. Hansas pagaliau nepaisė aplinkos: jį sužavėjo gražuolė. Išėdamas jis norė- jo jai užmokėti, ji atsakė: "Aš pati norėčiau tau pada- ryti dovaną..." Jis nusijuokė: "Ką tu gali man padova- noti, nebent Prancūzijos ka- ralistę..." Paskui jis ilgai klaidžiojo siauromis seno miesto gatvėmis: norėjo su- rasti gyvatę, jina iš tikrųjų buvo jį apdovanojusi — mė- nesį jis dilo lignoninėje. O ne- trukus po šito atsitikimo, "Fiurerio" pulką nusiuntė į kalnuotą Dordonę: ten atsi- rado teroristų gaujų. Kai prieš kalėdas užmušė Valterį, Hansas širke prisiekė atker- dyti "varlininkams" — taip jisai praminė prancūzus. Įsi- brovęs į vieną namą, jis iš- šaudė visus ir lavonų tarpe paliko žindomą kūdikį — te- gul gyvačiukas pacypia — ne tuoj čionai kas ateis...

Visą žiemą ir pavasarį ese- sininkai kariavo su partiza- nais. Nieko sau vasaroji- mas!... Bet, žinoma, Nor- mandijoje bus karščiau. Čia bent galima buvo pasėdėti kavinėje, išgerti, pasijuokti.

Oberšturmfireris Švabe manė, kad jie vakarop būsią Limože, o jie prarado dvi die- nas — teroristai visiškai pas- silėdo: arti Kresenako už-

puolė koloną, teko kovoti tik- rą mūsų. Tiltas prie Groleira- ko pasirodė esąs susprogdin- tas. Trečia kliūtis sugaišino Rufinjake — apie šimtas ese- sininkų buvo užmušti ar su- žeisti. Hansas atsimindavo tėvo laiškus. Taip, bet Rusi- joje tai suprantama — ten žmonės pripratę gyventi miš- kuose kaip laukiniai. O šitie "varlininkai" tesugeba tiktai gaminti kvėpalus ir būti viešbučių šeimininkais. Iš kur jie įgavo vikrumo?.. Ir, lyg pritardamas jo mintims, unteršarfiureris Zaidelis kal- bėjo:

— Man teko būti Serbijo- je, ten kas žmogus, tai bandi- tas, mes tai iš anksto žinojo- me, deginome visus kaimus. Aš esu buvęs Rusijoje, prie Leningrado. Ten viena mer- giotė nudėjo du mūsų kius. Mes ją pakorėme už kojų. Mes ten deginome kaimus su žmonėmis, taip ir sakydavo — nei namų, nei blakių, vis- ką, ir vaikus ten pat... O čia mes patys kalti, ketverius metus juos puoselėjome kaip vaikus. Kai aš Tulūzoje stuk- telėjau vienai raganai, mane pasodino daboklėn. Štai ir iš- davos... Ne, su jais reikia kalbėti kitoniškai. Tiulyje mūsų pakorė pusantrą šimto prancūzpalaičių, ir ge- rai... Jeigu mes norime nublokšti amerikiečius, mums reikalingas stiprus užnuga- ris.

Ateinantį rytą juos vėl ap- šaudė, mirtinai sužeidė un- teršarfiurerį Zaidelį, Balka- nų ir Rusijos kompanijų da- lį. Visi buvo prisilęgti. O- beršturmfireris Švabe sakė- si pakalbėsiąs su viršininku: reikalingos griežtos priemo- nės. Nesivaikysį gi teroristų po miškus — tai nenaudin- gas žmonių eikvojimas ir lai- ko gaišastis...

Buvo graži vasaros diena. Mažas Oradu - siur - Glan miestelis atrodė esąs kupinas brandžios taikos. Žaliavo ap- linkui pievos, ir margos kar- sileido: arti Kresenako už-

bės, skandino savo snukius skaidriame smaragde. Prie- mažo Glan upokšnio sėdėjo kantrūs žvejai. Sviro į van- denį gluosniai, o tuopos sto- vėjo susimąsčiusios lyg vie- niši svajotojai. Šitas mieste- lis buvo oazė — aplinkui ne- buvo nei miškų su partiza- nais, nei fabriku, dėl ko gali- ma būtų laukti bombardavi- mų. Čia prisiglaudė pabėgė- liai iš Paryžiaus, iš tolimo- sios Lotaringijos, iš Bordo; susirado darbą ispanų šei- mos, apleidusios tėvynę po republikos sutriuškini m o. Vietos gyventojai slapstė ke- letą žydų — čia gelbėjosi nuo Osvencimo krosnių kilu- si iš Kališo Sara Jakubovič, kirpėjas iš Budapešto, pavar- de Kancleris, Margarita Si- mon iš Paryžiaus. Nors Nor- mandijoje jau penktą dieną vyko dideli mūšiai, žmonės čia tebebuvo ramūs. Buvo šeštadienis, ir šioks toks gy- vumas buvo paaiškinamas anaipol ne karo priežasti- mis: mokyklose turėjo įvykti sveikatos tikrinimas; iš ap- linkinių kaimų suvažiavo valstiečiai — buvo paskelb- ta, kad pagal birželio mėne- sio korteles duosią tabako, atvažiavo ir Limožo gyven- tojai praleisti tyrame ore sekmadienio poilsio ir vien- kart susimedžioti svoro svies- to ar trupučio žalumynų.

Buvo pietų pertrauka. Po- nia Avril, sena smuklės šei- mininkė, pašnibždomis kal- bėjo savo pensiono gyvento- jams, kurių tarpe buvo ir pa- ryžietė su vaikais, ir atitar- navęs karo veteranas iš Reimso, ir merijos tarnauto- jas: "Šiandien aš paruošiau antį su ropėmis..." Veteri- naras pasakojo paskutines naujienas: "Desanto nenulei- do..." "Milordo" viešbutyje maitinosi dvi jaunutės mo- kytojos, atsiųstos praktikai, jos jaudinosi, kad pasivėluo- siančios į mokyklą, išėjo, ne- baigusios pietauti. O "Globo" kavinėje seni valstiečiai gėrė rūkštų lengvą vyną ir pasa- kojo: "Kalbama, jog parti- zanai užgriovė tunelį..."

Bažnyčios laikrodis rodė dvi valandas ir dešimt minu- čių. Ant varpinės, kaip ir ant visų Prancūzijos varpinių, puikavosi mažas gaidelis. Pa- dangėmis plaukė lengvi debe- sys, Kirpėjas Briujaras mui- lino raudonveidžio farmerio žandus. Vaistininkas Pasko aiškino senutei, kad vaistus reikia vartoti ne prieš val- gant, o pavalgus. Atvykusi iš Limožo jaunutė mašinistė Kuturje, užmiršusi tai, jog norėjo išgyti sviesto, sėdė- jo po medžiu ir svajojo apie laimę. Mokyklose čirpė išžai- dė vaikai, ir ponis Ruso kal- bėjo: Tyliu, vaikai, jūs taip ir nesupratote procentų tai- syklių..." Notaras Montazo skaitė laikraštį. Gydytojas Dezurto, apžiūrėjęs naujagi- mį, murmėjo: "Gražus..."

Tada prie miesto privažiavo pirmutinė vokiečių mašina; joje sėdėjo Hansas širke. Perskaitęs užrašą: "Oradur- siur-Glan", jis pagalvojo: per daug ilgas pavadinimas tokiam mažam miestui... Jis nusiziovavo: mes velniš- kai pavargome per šitas ke- turias dienas, o prieš akis vietoje poilsio Normandija.

Vokiečiai liepė visiems miesto gyventojams susi- rinkti prekyvietės aikštėje. Vienas senis atsakė Hansui: — Aš sergu, aš negaliu keltis, aš treči metai guliu... Hansas nusijuokė: — O, gal būt, aš gydyto- jas?..

Jis išmetė senį iš lovos ir sudaužė jam galvą šautuvo buoze.

Aikštėje buvo daug žmo- nių. Moterys glaudė prie sa- vęs vaikus. Vaikai verkė. At- vedė keletą senių — vyrų ir moterų; juos prilaikė vaikai- čiai. Čia buvo kurpius Sovja, siuvėja Zeler, studentė Ruzo, kalvis Renodenas, kepėjas Re- no, pirštinių siuvėja Mers- je, audėjas Leblanas, račius Leparas, kunigas Lorikas, dailidė Diutre, žemkasys Du- ar, kaminkrėtys Ito, tekinto- jas Džianino, konditeris Bi- jusonas, mokytoja Kutį, siu- vėjas Bišo, laiškanesys Buis- jer, malūnininkas Pusa, mū- rininkas Lašo, mechanikas Bobrep, šoferis Putaro, sani- tarė Ebra, pakuotojas Žuo, sąskaitininkas Teso, dažyto- jas Bertelemi, poliruotojas Teso, čia buvo valstiečio To- ma keturiolikos asmenų šei- ma. Čia buvo visi Oraduro gyventojai. Atėjo ir vaikai iš dviejų mokyklų; jie juokėsi, išdykavo — vokiečiai jiems buvo pasakę, jog aikštėje vi- sus fotografuosią. Bet, pa- matę piktus vokiečių veidus, vaikai aptilo.

Vokiečiai tuo tarpu ap- siautė miestelį; jie lakstė po aplinkinius laukus, tikrino, ar nėra kas nors pasislėpęs žolėje. Laikrodis rodė trečią.

Visi buvo susirinkę. Esesi- ninkai atskyrė moteris ir vai- kus, nuvedė juos į bažnyčią. Vyrus nedideliais būreliais išvedžiojo į daržines ir į gara- žus. Paskui vokiečiai ėmė darbuotis, padeginėjo darži- nes ir garažus. Visus, kurie bandė ištrūkti iš degančių pastatų, jie šaudė. Moteris ir vaikus uždarė bažnyčioje. Aplinkui stovėjo esesininkai su kulkosvaidžiais. Kai padė- gė bažnyčią, kažkokia mote- ris, netekusi proto, išmetė pro siaurą langelį kūdikį. Šir- ke nepražiopsojo: jis paėmė kūdikį ir sviedė jį ugnin.

Sudoroje žmonės, vokiečiai ėmėsi nešti iš namų visa, kas vertinga, rado šilkų, dėžių su vynu, stalo sidabro, maisto produktų; visa tai jie sust- krovė į mašinas. Paskui jie apipylė namus degalais ir su- pleškino miestą. Rotenfiure- ris Klotcas pasakė:

— Rusijoje geriau degė, ten daug medžio...

Oberšturmfireris Švabe pasiūlė jį laikrodį:

— Be penkių dešimt, o mes atvykome antrą. Aštuonios valandos, tai visai neilgai — vis dėlto ištisas miestas...

Oradur-siur-Glan nebebu- vo. Iš miesto tepasisekė pas- sprukti aštuoniolikai gyven- tojų. Visi kiti zuvo.

Vyną, išvežtą iš Oraduro, esesininkai išmankė greti- muose kaimuose; jie juokėsi, dainavo kareiviškas dainas, ir valstiečiai manė, kad jie džiaugiasi nugalėje sąjung- ninkus. Hansui širke buvo gera širdžiai: galų gale jis atsiteisė šitiems "varlinin- kams"!... Atsiminda m a s, kaip rėkė moteris, kada jis metė kūdikį į ugnį, širke šyp- sojosi: tai jiems už Valterį, už susprogdintą tiltą, už vi- sus mano vargus...

(Bus daugiau)

Palaiškite Tuos Biznieriūs, Kurie Skelbiasi LIAUDIES BALSE

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING COMPANY
Chesterfields, Studio Couches & Mattresses
Dirbami Pagal Užsakymą, Apdengiami ir Talsomi
Darbas Garantuotas — Aprokavimas Nemokamas
899 Bloor St. W. Lombard 1438
prie Ossington Toronto
Sav. John Kamichaitis

TAYLOR'S REGENT SERVICE STATION
College and Lansdowne Kampas
Telefonas **OL 1977**
(Dabrovolskių Zentas)

Mes Dabar Parduodam

Geriausios Rūšies Futras, Zakietus, Skraistes ir Kalnieriūs

- Siuвам Pagal Mierą,
- Parduodam Gatavus,
- Taisom, Perdirbam,
- Pakeičiam Fasoną

Darbas Garantuotas

PRINCESS FASHION FURS
506 Queen St. West
Telefonas: **EMpire 3-8884**

ir
750 Yonge St.
Telefonas **WAlnut 1-8971**

Pranešimai

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Lietuvių Literatūros Draugijos 16 2kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo 12 dieną, 2 valandą po piet, Lietuvių svetainėje, 160 Claremont St.

Visus narius ir simpatikus kviečiame atsilankyti. Artėja rudeninis sezonas, turime pasiruošti tolimesniam veikimui.

Kuopos Valdyba

Torontiečių Kronika

Lankėsi Toronte

Cia visą savaitę viešėjo V. Kirvela, detroitietis, anksčiau gyvenęs Toronte. Jis aplankė savo senus pažįstamus, pasižiūrėjo parodos.

Pasižiūrėti parodos buvo atvykęs montrealietis J. Urbanavičius. Ta proga buvo susitikęs su giminėmis ir pažįstamais.

A. Naginonis su šeima, irgi iš Montrealo, buvo atvykę aplankyti parodą, taipgi Niagara Falls bei kitas Toronto apylinkes.

Dar Vienos Vestuvės

Šį šeštadienį įvyks J. Saulėkaitės ir J. Leišio vestuvės.

Susilaužė Koją

G. Jankaitis turėjo didelę nelaimę — nusilaužė koją. Padaryta operacija ir koja dėta į gipsą.

Gražios Vestuvės

Pereitą šeštadienį apšvedė V. Meldazis su kitataute. Po jungtinių bažnyčioje įvyko gražus vestuvinis balus lietuvių svetainėje, 160 Claremont St.

Vestuvinių buvo daug, jų tarpe ir kaimyninės lietuvių parapijos klebonas Ažubalis.

Rep.

KĄ KITI RAŠO

(Atkelta nuo 5 pusl.)
bos kongresas tarė savo žodį ir kitu nepaprastos svarbos klausimu. Jis pasisakė už už-

draudimą vartoti masinio žmonių žudymo įrankius. Čia įeina atominiai, hidrogeniniai, biologiniai, cheminiai ir kitoki žmonių žudymo išradimai.

Kongresas taipgi pasisakė už sumažinimą apsiginklavimo iki minimumo.

Dvasininkai pasižada tokiuoje dvasioje darbuotis.

Reikia, tačiau, atsiminti, kad šitame Evanstono kongrese nedalyvavo katalikų bažnyčios dvasininkija. Katalikų kunigams buvo griežtai uždrausta ateiti į kongresą, kad ir tik stebėtojais. Iš to galima suprasti, jog katalikų bažnyčios aukštoji hierarchija iš anksto permatė Pasaulinės Bažnyčių Tarybos kongreso veiksmų pažangų pobūdį. Katalikų bažnyčios hierarchija nebesitikinti savo žemesniąja dvasininkija. Bijo, matyti, kad ir jiniai neužsikręstų koegzistencijos dvasia. — Laisvė.

Sukako 2 Metai Nuo J. Viltrakio Mirties

TORONTO. — Šio mėnesio 14 dieną sukanka du metai kaip mirė Juozas Viltrakis, senas torontietis. Draugė A. Viltrakenė, norėdama prisiminti vyro mirtį, užėjusi į Liaudies Balso raštinę paaukėjo \$5.00 Liaudies Balso reikalams. Ji gerai žino, velionis buvo uolus pažangios spaudos skaitytojas ir rėmėjas.

Velionis J. Viltrakis paliko gražią atmintį. Nors jis nebuvo prakalbininkas, mažai kada išsitarė susirinkimuose per diskusijas, ta-

čiau jis buvo labai vertinamas visose organizacijose kaip darbštus narys. Jei ne viename, tai kitame komitete jis dirbo visu nuoširdumu. Labai gerai atsižymėjo kaip literatūros platintojas. Tik paskutiniu metu prieš mirtį, kada jo sveikata buvo silpna, jis mažiau rodydavosi susirinkimuose. Bet ir tai atsilankydavo, kada tik jausdavosi geriau.

Minint jo mirties sukaktį, reikia pažymėti, kad jo graži atmintis yra svarbus palikimas visiems, raginantis visus sekti jo pavyzdžiu.

Už Kanados Garbę

Kanados Nacionalė Paroda šiemet buvo lankoma didelio skaičiaus žmonių, bet jos rengėjai turėjo nemažai kritikos iš visuomenės pusės.

Visų pirmiausia buvo didžiausias nepasitenkinimas dėl to, kad Kanados artistai, pasekoj amerikinių unijų tarpusavės kovos, negavo darbo parodoj. Tik maža grupė muzikantų pateko ir tai tik dėka to, kad sutartis buvo pasirašyta anksčiau ir nebebuvo galima sulaužyti.

Bet tai buvo tik pradžia. Kada parodos rengėjai paskelbė, kad kviečiama amerikietė plaukikė F. Chadwick, kuriai bus duodama \$10,000, jeigu perplauks Ontarijos ežerą (apie 32 mylios), o niekas iš Kanados plaukikų nebus kviečiami, žmonių pasi-

piktinimas tiesiog neturėjo ribų.

Nekurios organizacijos siuntė protestus, reikalaujant, kad būtų leista dalyvauti lenktynėse M. Bell, plačiai pagarsėjusiai kanadiečiai plaukikei. Bet visi protestai nieko nepadarė. Bet dalykas tuomi nesibaigė.

Vieną gražią dieną praneša spauda, kad M. Bell plauks per Ontarijos ežerą visai neprigulmingai nuo F. Chadwick, nesitikėdama jokio atlyginimo už tai, tik kad pakėlus Kanados vardą. Tuojaus pasirodė entuziastiški atsiliepimai. Kiti pasiūlė su stambiomis finansinėmis dovanomis.

Už kelių dienų pasirodė kita plaukikė, orlaivininko žmona, kuri taipgi plauks per Ontarijos ežerą tikslu palaikyti Kanados vardą.

Šie keli pavyzdžiai parodo, kaip kanadiečiai reaguoja į tuos, kurie neigia Kanados talentus, neprileidžia jų progų, kurios duotų galimybę parodyti kanadiečių atsiekimus, jų talentus.

Šiuos žodžius rašant dar negalima nieko pasakyti apie to plaukimo per Ontarijos ežerą rezultatus, nes šis rašinėlis rašomas dar nepradėjus plaukimo, tačiau galima manyti, kad Kanados plaukikės vistiek parodys parodos autoritetams, kad Kanada turi talentų, tik nereikia jų ignoruoti.

Patrijotas

Petro Bepirščio Bičių šviežias Medus

Galima gauti pasipirkti Toronte:
A. A. Kukty krautuvėje, 847 College St.
ir
Lietuvių Salėje, 160 Claremont St.
arba P. Bepirsty Bityne:
R. R. 2, Utopia, Ont.

Lietuvis Plumberis

(J. Lisauskas)
Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. Tel. LA. 5191
TORONTO

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Toronto
Ofiso Tel. KI. 4989
Rezidenc. Midway 9352

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištrina akių nervus, nuo kurių paelsina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.
470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

B. W. Miller & Company

Didžiausia Gėlių Parduotuvė
Gėlės dėl visų įvykių — vestuvių, parengimų, laidotuvių ir t. t.
1961 Dufferin St. OL. 1101
Toronto

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio
Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykia
Taipgi atliekame ir Rūbų Taisymo Darbą
Reikalui esant prašome kreiptis:
2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Hamilton Trust Bldg., Suite 109
57 QUEEN ST. W. TORONTO
Office EM. 8-8584 - Telefonas - Res. EM. 6-1748

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
6 Adelaide St. East
Ofiso telef. EM. 6-9591
Rezidenc. — MO. 1282
Toronto

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LO. 1429
Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.
Savininkai: A. A. Kukta